

OS KOMMUNE
Aktive opplevelser for barn

Årsmelding 2017

Hummelfjellgubben

Foto: Freddy Jensen

Innhold

RÅDMANNENS KOMMENTAR	4
BEFOLKNING.....	8
BEFOLKNINGSENDRINGER.....	8
ÅRLIG FOLKETALLSENDRING I OS.....	8
BEFOLKNINGSSAMMENSETNING	9
ADMINISTRATIV ORGANISERING.....	12
ORGANISASJONSKART 2017.....	12
LIKESTILLINGSARBEID.....	15
INTERKOMMUNALT SAMARBEID	20
SAMARBEID I FJELLREGIONEN	20
ØKONOMISK ANALYSE.....	22
DRIFTSUTGIFTER.....	22
BUDSJETTAVVIK	22
DRIFTSRESULTAT	23
UTGIFTER.....	24
INNTEKTER	25
SKATTEDEKNINGSGRAD.....	26
INVESTERINGER OG LÅN	26
BALANSEREGNSKAPET.....	29
POLITISK STYRING	31
POLITISK ORGANISERING PR. 31.12.17	31
MEDLEMMER I KOMMUNESTYRE OG FORMANNSKAP	32
KOMITÉARBEIDET	32
SAKER I POLITISKE UTVALG	32
KONTROLLUTVALGET	32
SENTRALADMINISTRASJONEN	33
ØKONOMI.....	33
BRUKER OG TJENESTER.....	33
ORGANISASJON OG MEDARBEIDERE	35
SAMFUNNSUTVIKLING	37
OS SKOLE	39
ØKONOMI.....	41
BRUKERE OG TJENESTER.....	41
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	41
KONKLUSJON/UTFORDRINGER.....	42
DALSBYGDA SKOLE.....	44
ØKONOMI.....	44
BRUKERE OG TJENESTER.....	44
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	45
KONKLUSJONER/UTFORDRINGER.....	46
BARNEHAGER	48
ØKONOMI.....	48
BRUKERE OG TJENESTER.....	49
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	49

LOKALSAMFUNNSUTVIKLINGER / UTFORDRINGER	51
HELSETJENESTEN	52
ØKONOMI.....	52
BRUKERE OG TJENESTER.....	52
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	53
TRYGGE LOKALSAMFUNN	53
NAV/SOSIALTJENESTEN	55
ØKONOMI.....	55
BRUKERE OG TJENESTER.....	56
ORGANISASJON OG MEDARBEIDERE	59
KONKLUSJONER OG UTFORDRINGER	60
OMSORGSTJENESTER	63
ØKONOMISK RESULTAT	64
BRUKERE OG TJENESTER.....	66
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	67
KONKLUSJONER/UTFORDRINGER.....	67
KULTUR	70
ØKONOMI.....	70
BRUKERE OG TJENESTER.....	70
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	72
LOKALSAMFUNNSUTVIKLINGER	72
KOMMUNALTEKNIKK OG PLAN.....	74
ØKONOMI.....	74
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	75
BRUKERE OG TJENESTER.....	75
LANDBRUK.....	78
ØKONOMI.....	79
ORGANISERING OG MEDARBEIDERE	79
BRUKERE OG TJENESTER.....	80

Rådmannens kommentar

Årsmeldinga for 2017

Årsmeldinga er rådmannens melding til kommunestyret om det som har skjedd i det siste året. Årsmeldinga skal behandles sammen med årsregnskapet.

Årsmeldinga er et viktig dokument for politikerne i plan- og budsjettprosessen i kommunen. Årsmeldinga er derfor først og fremst utformet med sikte på å gi politikerne informasjon til bruk i planarbeidet.

Kommunen har rapportert inn sitt regnskap og sine KOSTRA tall innenfor fristen. Utkast til årets årsmelding ble utarbeidet og sendt til revidering innen fristen 1.4.2018.

Økonomi

Driftsregnskapet

Regnskapsmessig har vi et mindreforbruk på kr 8 011 242,38.

Os kommunes netto driftsresultat for 2017 var på kr. 11 401 450,97 som tilsvarer 5,26 % av kommunens driftsinntekter. Administrasjonen er fornøyd med resultatet.

Disposisjonsfondet har i 2017 blitt redusert med om lag kr. 1,64 mill. Mindreforbruket fra 2016 på kr. 3 mill. som ble avsatt på disposisjonsfondet, ble brukt til å nedbetale lån. Administrasjonen la opp til at det skulle avsettes netto kr 2,5 mill. på disposisjonsfondet i det konsekvensjusterte budsjettet, som ble presentert i forbindelse med økonomiplanen. For å få budsjettet til å gå i balanse, ble det vedtatt netto bruk av disposisjonsfondet med kr 340 000.

Ved de to tertialbehandlingene, ble det ytterligere brukt kr 1,3 mill. av disposisjonsfondet. For å styrke disposisjonsfondet, bør

delere eller hele mindreforbruket for 2017 avsettes fondet.

Det totale premieavviket for 2017 (KLP og SPK inkl. arbeidsgiveravgift) kom på kr 2 364 940 som i år ble et inntektsført premieavvik.

Skatteinntangen økte med nesten kr 0,6 mill. fra 2016 til 2017. Den totale skatteinntangen for 2017 ble på kr. 40,85 mill., i 2016 var den på kr 40,27 mill.

Rammeoverføringene ble på kr. 89,44 mill. og økte i forhold til 2016 med kr. 1,87 mill.

De frie inntektene våre fanger ikke opp utfordringer kommunen har med alle oppgaveendringer og demografiutvikling. Os har utfordringer innen befolkningstall, som dessverre har vist en negativ utvikling over mange år, spesielt når det gjelder barn og ungdom. Befolkningstall for Os blir vektet mot nasjonale tall og dette resulterer i fratrekk eller tillegg i inntekter.

Vi har totalt økt inntektene våre for 2017 sammenlignet med 2016 med kr. 10 mill. (tall hentet fra Økonomisk oversikt – drift).

Summen som ble fordelt til drift (til de forskjellige virksomhetene) har økt fra kr 130,5 mill. i 2016 til kr 144,19 mill. i 2017, noe som tilsvarer en økning på 10,46 %. I 2016 var den på 2,3 %.

Forbruk drift på alle virksomhetsområdene har økt fra kr 127,5 mill. i 2016 til kr 136,18 mill. i 2017.

Det fokuseres både fra administrasjonen og virksomhetene på å forholde seg til det vedtatte budsjettet. På de fleste av virksomhetsområdene har vi lykket bra med dette målet.

Virksomhetsområdet pleie og omsorg har fått et mindreforbruk i 2017 på kr 0,9 mill. Størstparten av årsaken til mindreforbruket,

er større tilskudd fra staten på ressurskrevende brukere enn budsjettet.

Os skole har overskridelse på kr 273 753. De fikk ekstra midler tilført ved tertial 1 i 2017 med kr 800 000, som gjør at overskridelse ikke ble så stor som først antatt.

Nav/sosiale tjenester har en mindreforbruk på kr 1,78 mill. En årsak til det gode resultatet er noe lavere kostnader på barnevern enn budsjettet. En annen årsak er at det ikke har vært noen på kvalifiseringsstønad i 2017.

Den største årsaken til mindreforbruket er mye lavere kostnader på flyktningene enn budsjettet både på sosialhjelpsbudsjettet og på introduksjonslønnen. En flyktning har flyttet og en annen får ikke introduksjonslønn slik opprinnelig mening var. De andre som får introduksjonslønn, blir trukket når de ikke møter opp i timer og/eller dager på Røros Voksenopplæring.

Teknisk har et mindreforbruk i forhold til budsjettet sitt med kr. 0,93 mill. Dette skyldes blant annet teknisk kontor som har mye større inntekter på gebyrer enn budsjettet. Store deler av ingeniør Arne Strypet sin lønn er blitt belastet investeringsregnskapet, da han har jobbet mye med prosjektarbeid på flere av kommunens investeringer i 2017. Areal- og delplan Os sentrum og Hummelfjell var planlagt å starte opp i 2017 og det var avsatt kr 400 000 i budsjettet til dette formålet. Dette arbeidet har blitt noe forsinket.

Drift- og vedlikeholdsenheten har gått i pluss med kr 0,2 mill., som skyldes mindre bruk av vedlikeholdsbudsjettet enn planlagt. Det har gått med mye tid for vaktmesterne på mottak av nye flyktninger og til blant annet den nye barnehagen, som har gjort at andre vedlikeholdsplaner har blitt utsatt. Kommunale veier har overskredet budsjett med kr 364 817. Mye av det skyldes store kostnader på brøyting.

Helsetjenesten fikk et mindreforbruk på nesten kr 0,7 mill. Ved tertial 2 i 2017 ble det tilført kr 0,5 mill. på budsjettet på helsetjenester. Dette gjelder utgifter på øyeblikkelig hjelpsenger på kr. 0,56 mill., som blir fakturert fra Røros kommune. Dette lå ikke i det opprinnelige budsjettet.

Dalsbygda skole går med et mindreforbruk på kr 0,46 mill. Lønnsutgifter på skolen ble mye lavere enn budsjettet.

Barnehagene fikk et merforbruk i 2017 på kr 0,4 mill. De har flere krevende unger på spes.ped.tiltak.

Kulturavdelingen gikk med et merforbruk på kr 70 009, som skyldes lønnsutgifter på fritidsklubben.

Nyopprettede felles landbruksavdeling gikk med kr 101 594 i overforbruk, i dette tallet er det medregnet et mindre overforbruk på rovvilt. Selve landbruksavdeling gikk med et merforbruk på kr 83 079.

Sentraladministrasjonen har et mindreforbruk på kr 1,3 mill. i forhold til budsjett.

Rådmannskontoret har et mindreforbruk på kr 0,3 mill. Rådmannen hadde en post i budsjettet for 2017 som skal dekke medarbeiderskap, tiltaksmidler og utredningsarbeid interkommunale samarbeid, som ikke er blitt brukt opp.

Utleieboliger går med en pluss på 0,45 mill., som først og fremst gjelder høyere husleieinntekter enn budsjettet. Det budsjetteres med utleie i 10 ½ måned, da det erfaringsmessig viser seg at noen leiligheter blir stående tomme mellom bytte av leietakere.

Fellesutgifter grunnskole har et mindre-forbruk på 0,35 mill. og ansvar skoleskyss har et mindreforbruk på kr 0,2 mill.

Økonomikontoret har et merforbruk på kr 0,3 mill. Dette skyldes at kommunen mottok en slutfaktura fra Holtålen kommune for felles regnskapsavdeling på kr. 355 000 for 2017. Dette ble ekstrautgifter Os kommune fikk i forhold til opprinnelig framlagt budsjett fra Holtålen.

På finansområdet fikk vi økte inntekter i forhold til budsjett med kr 2,7 mill. Økningen skyldes delvis kr 1,3 mill. i generelle statstilskudd og kr. 0,5 mill. i økte inntekter på grunn av et engangstilskudd på mottatt av en mindreårig flytning. Avdrag på lån og renteutgifter er nesten kr 0,4 mill. lavere enn budsjettet. Kommunen fikk totalt kr 0,77 mill. i netto inntekt på premieavvik (medregnet utgiftsført amortisert premieavvik til fratrekk), som ble inntektsført på finansområdet.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet står med et balansert resultat (0,-). Vi tok opp et lån på 10,21 mill. til dekning av investeringene for 2017.

Kommunen brukte opp de ubrukte lånemidlene fra 2015 og 2016 med til sammen kr 13,75 mill.

Pr utgangen av 2017 står vi med ubrukte lånemidler på kr. 3,26 mill.

For investeringsregnskapet har vi i 2017 forholdt oss bra i forhold til budsjett på de fleste prosjekter. Oppgradering av Håmmålfjellveien nedre del ble cirka kr. 560.000 lavere enn budsjettet. Bygging av ny barnehage på Sundmoen ble kr 1,7 mill. rimeligere enn budsjettet.

Det vurderes om kommunen skal se på mulig rehabilitering av gamle sykehjemsdelen, som ikke tilfredsstiller dagens krav og ikke er spesielt godt tilrettelagt for fremtidige behov. En annen løsning er å bygge om deler av sykehjemmet til omsorgsboliger. I sammenheng med dette vurderer kommunen bygging av nye omsorgsleiligheter.

Avdrag på egne lån (eksl. startlån) var på kr 12,3 mill. Det ble tatt opp lån gjennom Husbanken for viderefordeling til startlån i 2017 med kr 2 000 000.

Alle momskompensasjoner på investeringer ble ført på investeringsregnskapet, som regelverket tilsier.

En mulig renteoppgang har vært diskutert, men kommunens ledelse har ut ifra signaler fra sentralbanken anslått at risikoen for en bratt oppgang ikke er særdeles stor for øyeblikket.

Vi bør likevel være ganske oppmerksom på utviklingene på finansmarkedene for å kunne unngå store avvik i regnskapet med en lånegjeld som nå ligger på nivå med våre driftsinntekter. Dette forholdet er høyt sammenlignet med gjennomsnittet i kommune-Norge. Det er ikke sannsynlig at vi klarer å betale ned lånegjelden med betydelige summer og det resulterer i en høy lånegjeld i mange år framover.

Brukere og tjenester

Vi har hatt et relativt stramt budsjett gjennom hele 2017. Det meste av det vi gjør er lovpålagte tjenester og vi har forsøkt å ha en god kvalitet på tjenestene ut fra de ressursene vi har hatt.

Kommunens likviditet er god, og vi har ikke brukt kassakreditten i løpet av 2017. Likviditeten ligger stabilt, men vi må følge nøye med på endringer på likvide midler.

Stor byggeaktivitet gjennom flere år har bidratt til å gi brukerne bedre tjenester. Skole, omsorg, kultur og idrett er områder som ble utviklet til å kunne yte gode, kvalitative tjenester.

Bygningsmassen som kommunen eier krever jevnlig vedlikehold. Vi mener at strukturert vedlikehold basert på vedlikeholdsplaner bidrar til å unngå omfattende rehabiliteringer som i stor grad blir finansiert med ekstra låneopptak.

Ny barnehage er nå ferdig bygget og ligger bak Os skole og Sundmoen idrettsbane. Barnehagen ble åpnet i midten av august og fremstår som meget velfungerende og med lyse og tidsriktige lokaler.

Kommunen satser på næringsutvikling og har gått inn i flere næringsprosjekter. Noe av det største Os kommune for tiden bidrar med er

kr 350 000,- pr år (i en treårs periode til og med 2017), til firmaet Vekst i Os AS.

Vekst i Os AS har påtatt seg oppgaven med å skaffe til veie 80 nye innbyggere og 40 arbeids-plasser. Dette er et ambisiøst mål som vi gjerne bidrar til.

Lykkes vi med strukturert næringsutvikling, skaffer vi jobber, og vi øker folketallet. Dette gir da igjen behov for nye boliger, tjenester osv. Ringvirkningene er dermed store. Likevel har kommunen ikke ubegrensede midler for å kunne støtte næringsutvikling.

Næringsfondet til kommunen er under press og det skal ikke mye til før det er tømt. Saldo på næringsfondet var ved utgangen av 2017 på kr. 487 175. Fondsmidlene er dermed svært redusert. Hvis vi regner med midler som ikke er utbetalt men som er vedtatt skal brukes, finnes det nesten ikke penger igjen for 2018 for å støtte nye søknader til næringsfondet.

Det er også usikkerhet om hvor mye midler kommunen får fra Hedmark Fylkeskommune til å styrke næringsfondet med. Tilskuddet fra fylkeskommunen ble redusert fra kr 469 490 i 2016 til kr 249 000 i 2017.

Organisering og medarbeidere

Alle våre virksomheter har jobbet med å få inn sin del av handlingsplanen for planperioden som omfatter kommuneplanens samfunnsdel inn i økonomiplanen for 2018, slik det ble gjort i 2017. Målekort for virksomhetene er tatt inn i årsmeldingen for 2017.

Et viktig element i målstyring blir undersøkelser, både med tjenestemottakerne våre og egne ansatte. Dette bør styres fra virksomhetsledere med eksisterende spørreskjemaer fra Kommuneforlaget.

Felles lønnsavdeling med Rørø og Holtålen er nå vel etablert og fungerer godt. Mye av informasjonsflyten går elektronisk og de

ansatte på avdelingen har etablert gode rutiner for å takle dette og de har fått på plass gode rutiner ute i organisasjonene i alle tre kommuner.

Konklusjoner/utfordringer

Os kommune er fremdeles en kvalitetskommune med gode, kvalitative tjenester og vi klarer å tilby våre innbyggere en aktiv og attraktiv oppvekst med mange gode kulturtilbud, god teknisk infrastruktur og bra levekår. Os kommune har gode forutsetninger for en god oppvekst.

Vi har en krevende økonomi som presser tjenesteproduksjonen og vi må påregne en kvalitetsreduksjon på sikt.

Os kommune skårer høyt på Kommunebarometeret. Os ligger så langt an til en 27. plass i Kommunebarometeret for 2017 fra Kommunal Rapport. Dette er før vi tar hensyn til økonomiske rammebetingelser.

Nøkkeltallene er samlet sett meget gode målt mot resten av landet. Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Dette tyder på at vi ligger på et høyt kvalitetsnivå. Likevel skal en alltid lete etter nye forbedringsmuligheter og derfor ønsket vi å være mer målbevisst i økonomiplanen.

Os kommune konfronteres, som mange småkommuner, med synkende folketall. Dette må vi sjølsagt ta til etterretning og vi kan ikke bare se på at det skjer. For å kunne snu denne trenden må vi forbedre oss, tilrettelegge med boliger og opprettholde vår kvalitet i tjenesteytingen i høyest mulig grad.

Os i Østerdalen, mars 2018

Arne Svendsen

Befolkning

Befolkningsendringer

Os kommune har hatt en negativ utvikling i befolkningen fra 2008 til 2017. Prosentvis nedgangen er beskeden i antall, men effektene i inntektssystemet er forholdsvis store, når dette ofte blir relatert til utviklingen på landsbasis hvor det er registrert en stadig vekst på innbyggertallet (0,74 % i 2017). Tynset og Røros er de kommunene som gjennomsnittlig har den beste utviklingen i regionen som er presentert her.

Innbyggertallet i Os pr. 1.1.2018 er på 1936 innbyggere. Det tallet betyr en nedgang med 27 innbyggere fra 2016. Tabellen under viser at nabokommunene Tynset og Røros har hatt en vekst de siste fem årene, Holtålen har et svakt pluss. De andre kommunene har hatt en nedgang, hvor Tolga har den største nedgangen. Os har hatt en nedgang på 3,8 % de siste 5 år.

Folkemengde i Os og nærliggende kommuner pr. 1. januar årene 2014-2018

Folketallet pr. 1.januar	Pr. 01.01.2014	Pr. 01.01.2015	Pr. 01.01.2016	Pr. 01.01.2017	Pr. 01.01.2018	Endring fra 1.1.14- 1.1.18
0432 Rendalen	1883	1885	1881	1858	1827	-56
0434 Engerdal	1345	1359	1305	1274	1294	-51
0436 Tolga	1658	1656	1620	1620	1553	-105
0437 Tynset	5549	5562	5580	5584	5605	56
0438 Alvdal	2432	2418	2426	2441	2424	-8
0439 Folldal	1631	1597	1592	1577	1569	-62
0441 Os (Hedmark)	2013	1991	1956	1963	1936	-77
1640 Røros (-2017)	5583	5593	5635	5623	5663	80
1644 Holtålen (-2017)	2024	2014	2031	2046	2028	4

Kilde: Statistisk sentralbyrå

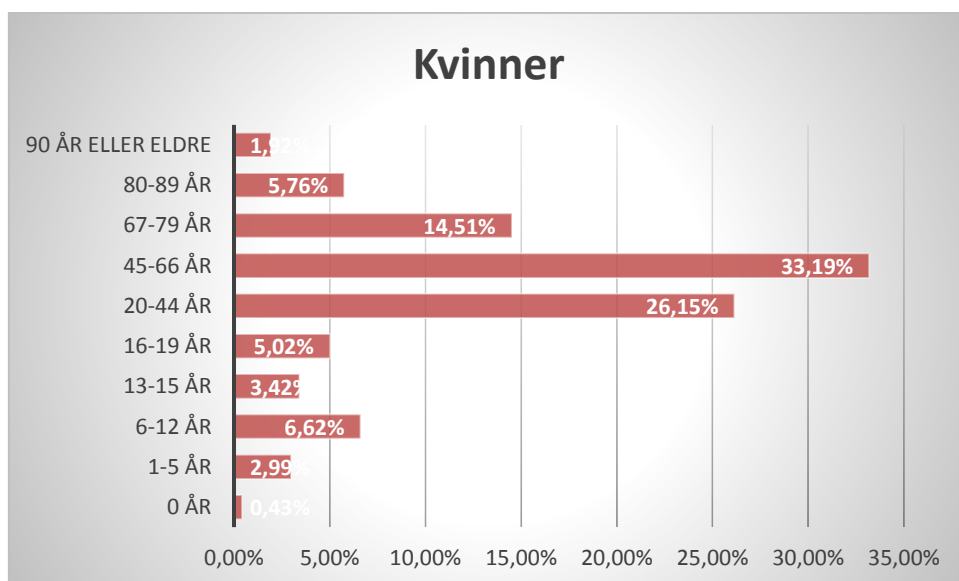
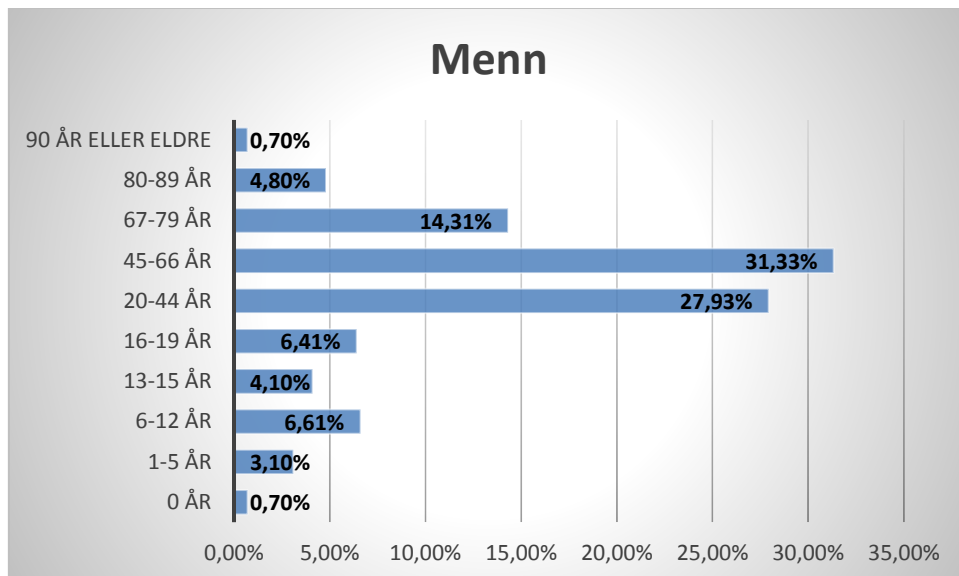
Årlig folketallsendring i Os

	2013	2014	2015	2016	2017
Folkemengde 1.1	2 035	2 013	1 991	1 956	1 963
Levendefødte	19	8	11	8	10
Døde	18	20	19	22	28
Fødselsoverskudd	1	-12	-8	-14	-18
Innflyttinger	68	86	86	95	80
Utflyttinger	93	96	113	74	90
Nettoinnflytting	-23	-10	-27	21	-10
Folketilvekst	-22	-22	-35	7	-27
Folkemengde 31.12	2 013	1 991	1 956	1 963	1 936

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Befolkningssammensetning

Tabellene er hentet fra SSB og viser befolkningssammensetningen i Os kommune.

Befolkningen etter kjønn og alder pr 31.12. 2017 (i prosenttall) i Os.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ved utgangen av 2017 var det 999 menn og 937 kvinner bosatt i Os kommune. Vi har forholdsvis mange i alderskategorien 20-44 og 45-66 år, noe som er normalt.

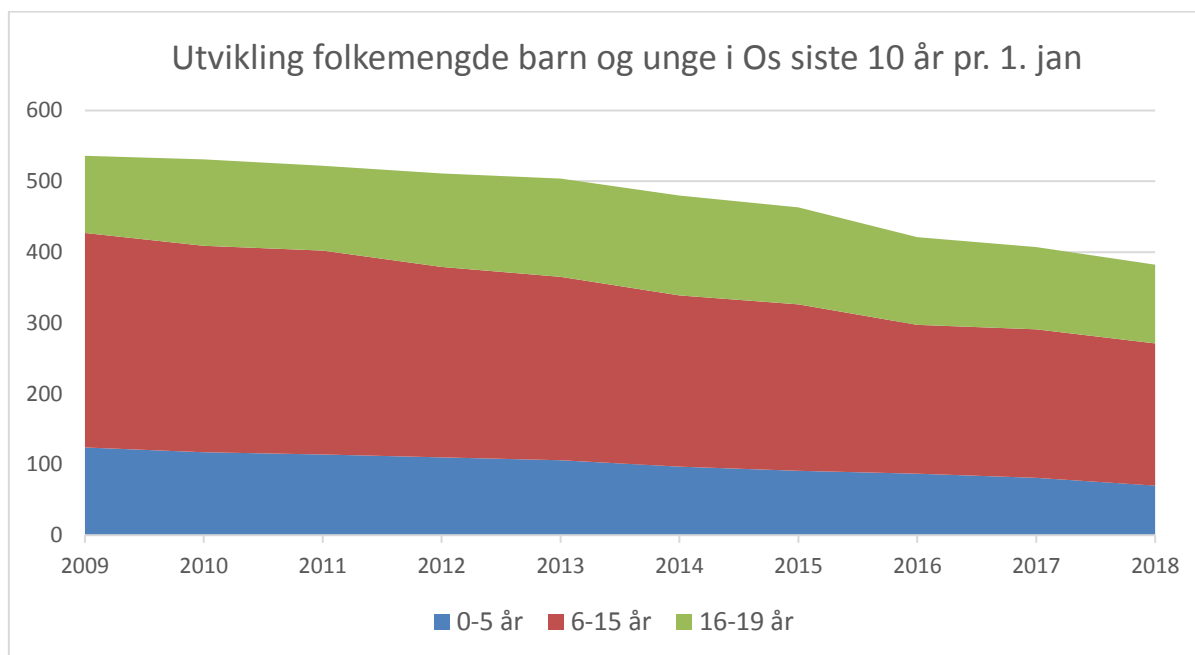
Vi har i de fleste årene både hatt større utflytting enn innflytting og et fødselsunderskudd. Dette sørger for negative tall på folketilvekst. 2017 viser den samme utviklingen, hvor vi har en netto innflytting og fødselsunderskudd på minus 27 personer. Antallet fødsler i 2017 resulterte i 10 nye innbyggere, dette er lavt sammenlignet med tidligere år. Dette gir grunn til bekymring.

Antall fødsler i Os kommune:

1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
23	21	28	35	17	22	14	21	13	19	8	11	8	10

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Antall levendefødte i Os fra 1980 til 2017.

Folkemengde barn og unge i Os

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Utvikling i innbyggertallet for barn og unge til og med 19 år i Os kommune de siste 10 år

Utviklingen av innbyggertallet på barn og unge fra nyfødt til og med 19 år i Os har gått drastisk ned de siste 10 årene. 1. januar 2009 hadde vi 536 barn og unge fra 0-19 år. 1. januar 2018 var tallet nede i 382 barn. Sammenligner vi med innbyggere som er fra 20 år og oppover, så er utviklingen motsatt vei. 1. januar 2009 hadde vi 1510 innbyggere som var 20 år eller eldre. 1. januar 2018 var tallet steget til 1554 innbyggere. Det totale innbyggertallet har blitt redusert med 110 innbyggere på de 10 siste årene.

Mye av kostnadsutviklingen i kommuner henger sammen med gjennomsnittlig helsetilstand av den befolkningen i den store gruppen 67 år og eldre som er den primære målgruppe for omsorgstjenesten. I tillegg er ressursbruken i oppvekst en viktig faktor.

På landsbasis er fordelingen en helt annen. Prosentvis tall viser at Os kommune mangler mange unge innbyggere og har flere eldre i forhold til landsgjennomsnittet. På nasjonalt nivå har antallet barn holdt seg ganske stabilt over tid. I vår region ser vi minkende tall for barn og unge.

Folkemengde, etter fylke pr. 1. januar 2017 og 1. januar 2018	Pr. 1.1.2014	Pr. 1.1.2015	Pr. 1.1.2016	Pr. 1.1.2017	Pr. 1.1.2018	Prosent økning fra 2014 til 2018
Østfold	284962	287198	289867	292893	295469	5,60 %
Akershus	575757	584899	594533	604368	614327	20,54 %
Oslo	634463	647676	658390	666759	672837	20,44 %
Hedmark	194433	195153	195356	196190	197001	1,37 %
Oppland	187820	188807	188953	189479	189897	1,11 %
Buskerud	272228	274737	277684	279714	282086	5,25 %
Vestfold	240860	242662	244967	247048	249296	4,49 %
Telemark	171469	171953	172494	173307	173734	1,21 %
Aust-Agder	113747	114767	115785	116673	117263	1,87 %
Vest-Agder	178478	180877	182701	184116	186773	4,42 %
Rogaland	459625	466302	470175	472024	473642	7,47 %
Hordaland	505246	511357	516497	519963	522915	9,41 %
Sogn og Fjordane	108965	109170	109530	110266	110094	0,60 %
Møre og Romsdal	261530	263719	265290	266274	266858	2,84 %
Sør-Trøndelag	306197	310047	313370	317363	320822	7,79 %
Nord-Trøndelag	135142	135738	136399	137233	137767	1,40 %
Nordland	240877	241682	241906	242866	243475	1,38 %
Troms - Romsa	162050	163453	164330	165632	166388	2,31 %
Finnmark - Finnmarku	75207	75605	75758	76149	76151	0,50 %
Totalsum innbyggere	5109056	5165802	5213985	5258317	5296795	3,68 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figuren viser at vi bor i en region med lav befolkningsvekst.

Det har vært en høy netto innvandring i Norge som igjen bidrar til en enorm folkevekst. Veksten i noen regioner er så stor at utkantkommuner ikke makter å vokse med samme tempo. Dette skaper igjen ubalanse i rammeoverføringene, siden mange tall er basert på landsgjennomsnittet. Særlig fødselsunderskuddet er en utfordring for Os kommune.

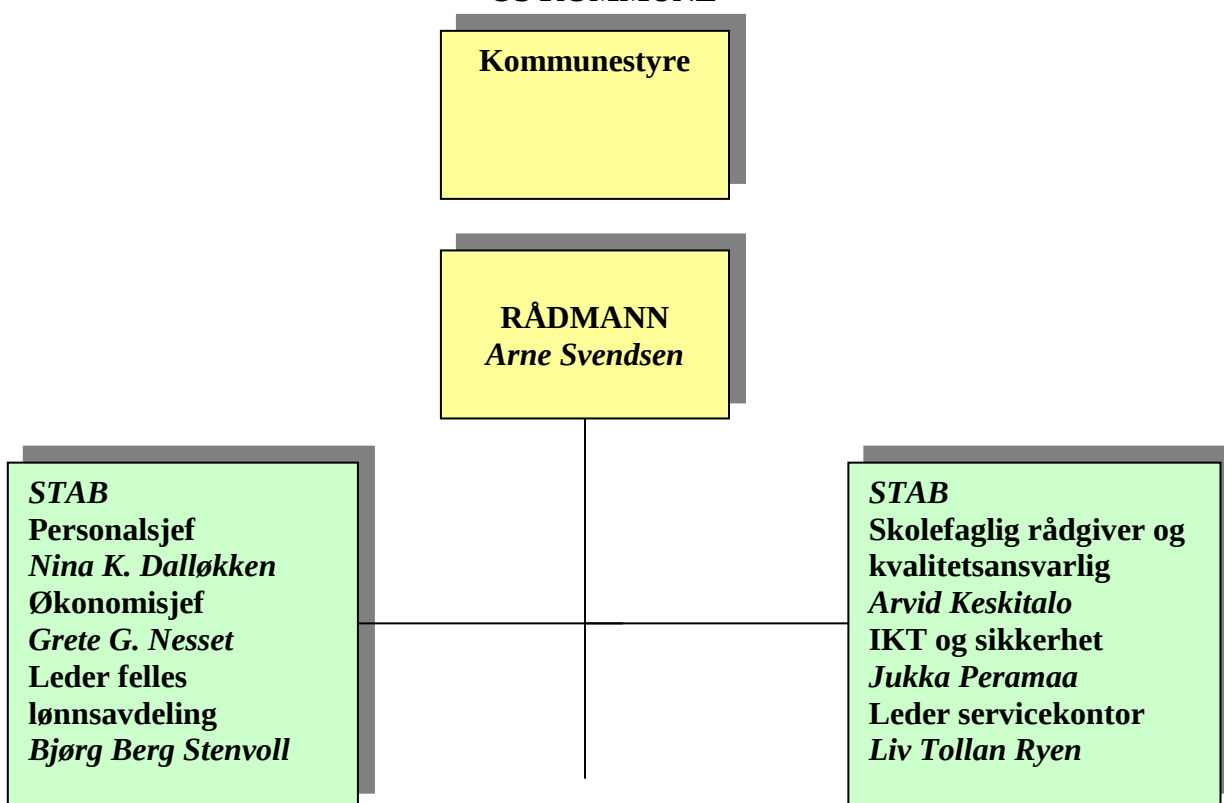
Administrativ organisering

Os kommune er en flat organisasjon med rådmannen som øverste administrative leder. Kommunen er organisert i 9 tjenesteytende virksomheter. Rådmannens stab består av økonomisjef, IKT og sikkerhet, skolefaglig rådgiver/ kvalitetsansvarlig, leder servicetorg, felles lønnsavdeling og personalsjef. Disse har et felles månedlig statusmøte med rådmannen som leder og rapporterer direkte til han.

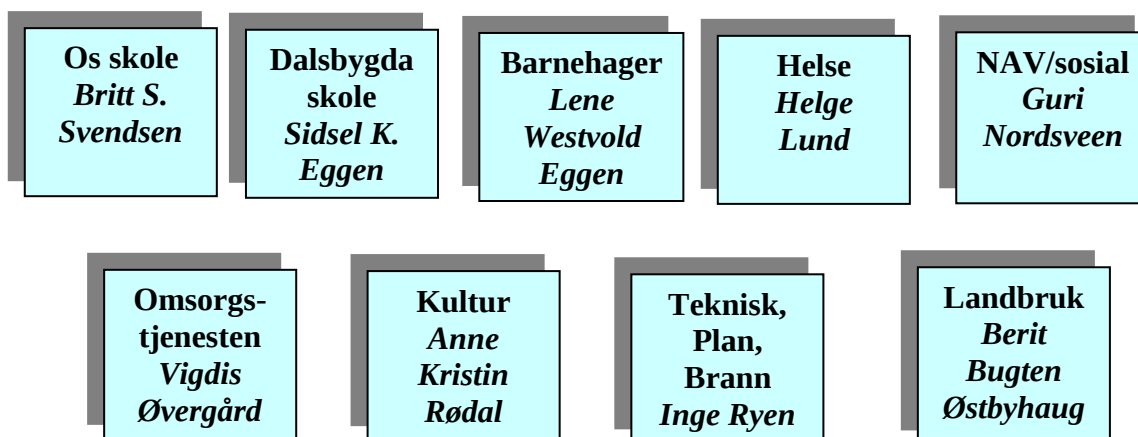
Viser til www.os.kommune.no hvor organisasjonskartet til enhver tid ligger tilgjengelig.

ORGANISASJONSKART 2017

OS KOMMUNE

Virksomheter/virksomhetsledere

Personalet

Personalsituasjonen var i 2017 forholdsvis stabil. Det vi midlertid ser tendenser av, er at det er mer konkurranse mellom kommunene om kvalifisert personell. Spesielt har det vært utfordrende å rekruttere sykepleiere.

Tabellen nedenfor viser bemanningen ved utgangen av 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017 for de enkelte tjenesteområdene.

Tjenesteområde	Årsverk 2013	Årsverk 2014	Årsverk 2015	Årsverk 2016	Årsverk 2017
Sentraladministrasjon/ politisk ledelse	18,7	18,6	16,2	14,7	14,9
Os Skole/SFO/kulturskole	33,6	30,0	28,8	27,9	31,5
Helsetjeneste	9,8	9,8	9,7	9,7	9,7
NAV	3	3	3	3	3,8
Omsorgstjenesten	84,9	84,3	77,3	79,9	75
Kultur/bibliotek	2,5	2,5	2,5	2,5	2,2
Landbruk (Ny fra 2017)	0	0	0	0	7
Teknisk og plan (Landbruk inkl til og med 2016)	13,1	14,5	13,4	12,4	9,4
Barnehager	21,2	21,6	19,3	22,2	20
Dalsbygda Skole/SFO	11	10,6	10,2	10,4	10,4
Sum	197,5	194,9	180,4	182,7	184

Os kommune har ved utgangen av 2017, 184 faste årsverk. Dette representerer en økning med 1,3 årsverk fra utgangen av 2016 til utgangen av 2017.

Årsverkene er fordelt på 272 personer, inkludert 20 ansatte som jobber som brannmannskaper i svært små stillinger.

I 2017 hadde vi to nedbemanningsprosesser. Virksomhet Omsorg, avdeling Sundmoen bofelleskap ble nedbemannet med 2 årsverk, samt virksomhet Kultur, fritidsklubben ble nedbemannet med 0,3 årsverk.

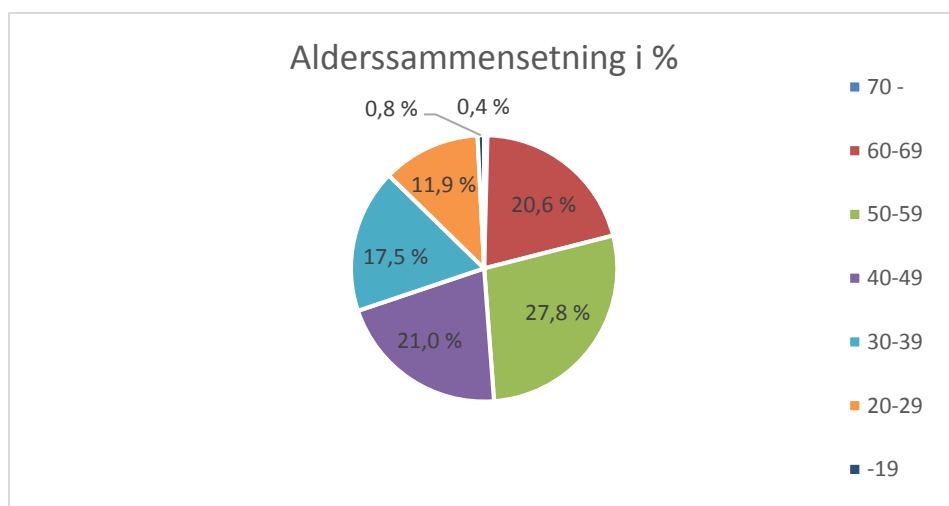
Fra årsskiftet 2017 ble felles landbruksavdeling for Rørø, Os og Holtålen kommuner etablert med 7 årsverk, som forklarer økningen i årsverk fra 2016 til 2017. Videre ble det også ansatt en flyktningkonsulent i 80% fast stilling på NAV.

Alderssammensetning

Gjennomsnittsalder for ansatte i Os kommune er 47,05 år. Det vil si at gjennomsnittsalderen har økt med 0,44 år siden i 2016, men ligger fortsatt 0,55 under 2014, da den var på 47,6 år.

Nesten halve arbeidsstokken i Os kommune er mellom 50 og 69 år. 20,6% er mellom 60-69 år. Aldersgruppen 50-59 år er på 27,8%, noe som viser at vi står overfor store rekrutteringsutfordringer i årene fremover.

Tabellen nedenfor viser alderssammensetningen på de forskjellige aldersgruppene.

Sykefraværet

Virksomhetene har også i år jobbet målrettet for å følge opp og forebygge sykefravær. De sykemeldte får en individuell og systematisk oppfølging. I denne prosessen har NAV Arbeidslivssenter og BHT vært viktige samarbeidspartnere

Sykefraværet i Os kommune 2005–2015 (%)

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
7,4	10,3	9,1	7,4	7,7	6,0	8,6	5,4	5,6	7,3	6,8	6,5	6,1

Sykefraværsprosenten har fra 2016 til 2017 blitt redusert med 0,4 %. AMUs målsetning om et totalt sykefravær på 6 % ble ikke nådd med knappes mulig margin.

Det totale sykefraværet i 2017 var på 6,1%. Av dette utgjør kun 1,4 % egenmeldt fravær. Av det legemeldte fraværet utgjør langtidssykemeldinger opp mot maksdato 3,9% av det totale fraværet på 6,1%.

Inkluderende arbeidsliv

Os kommune er en IA- bedrift. Målene er fortsatt å redusere sykefraværet, arbeid med ansatte og andre med redusert funksjonsevne og innsats for å forlenge yrkeskarrieren. Avtalen innebærer også å utarbeide konkrete mål for virksomhetenes arbeid. Handlingsplan for IA - arbeidet i Os Kommune blir utarbeidet og vedtatt i AMU.

IA- avtalen innebærer bl.a.:

- Egen kontaktperson i NAV arbeidslivssenter
- Muligheter for å søke tilretteleggingstilskudd fra NAV
- Honorar ved bruk av Bedriftshelsetjenesten
- Utvidet bruk av egenmelding

Lærlinger

Ved utgangen av 2017 hadde vi 4 lærlinger. Lærlingene var fordelt på følgende utdanningsretninger:

- Helsefagarbeider 1 stk.
- Barne- og ungdomsarbeider 3 stk.

Partnerskap for folkehelse

Dette har utspring i tidligere prosjekt FYSAK. Det er koordinator i 20 % stilling, og tiltaket skal bidra til helsefremmende og forebyggende aktivitet for innbyggerne i kommunen.

Internkontroll

Kommunene er gjennom en rekke lover og forskrifter pålagt å utføre internkontroll for sin virksomhet. De viktigste kravene gjelder internkontroll i forhold til helse, miljø og sikkerhet (HMS), og internkontroll og kvalitetssikring av helsetjenestene.

Kommunen har et etablert system for HMS- arbeidet med klare retningslinjer for hvordan dette skal gjennomføres. Ulike tilsyn fra offentlige myndigheter bidrar til at internkontrollsystemet utvikles etter nye krav som stilles. Alle HMS- dokumenter ble i 2016 revidert og lagt inn i kvalitetssystemet vårt Compilo.

Det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet blir også systematisk kartlagt ved gjennomføring av

- Medarbeidersamtaler
- Medarbeiderundersøkelser
- Vernerunde
- Sykefraværstatistikk
- Kontinuerlig håndtering av uønskede hendelser(avvik)

Kommunens arbeid med etikk

Os kommune har utarbeidet egne etiske regler i de store virksomhetene som skole, barnehage, helse og omsorg, samt på overordnet nivå som er innarbeidet i arbeidsreglementet til kommunen.

Etiske regler er en integrert del av rutinene for intern kontroll. Alle ledere med personalansvar skal gå gjennom temaet etikk med nye ansatte.

Beredskapsarbeid

Beredskapsplan for kommunal kriseledelse blir årlig gjennomgått og oppdatert i kriseledelsen.

Likestillingsarbeid**Bakgrunn**

I kommuneloven § 48 punkt 5 står følgende:

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Likestillings- og diskrimineringsloven omhandler også dette i § 26a:

Alle arbeidsgivere skal redegjøre for:

a) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten, og

b) likestillingstiltak som er iverksatt og som planlegges iverksatt for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av kjønn.

Redegjørelsesplikten gjelder for virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning. Disse skal ta redegjørelsene inn i virksomhetens årsberetning.

Likestilling i Os kommune

Os Kommune har en handlingsplan for likestilling. Denne ligger til grunn for arbeidet som blir gjort i hele organisasjonen på dette området. Handlingsplanen ble vedtatt i administrasjonsutvalget 23.2.2012.

1. Kjønnsbalanse

I 2017 utgjør kvinneandelen 74,3 % av antall ansatte i Os kommune.

Utviklingen de siste årene skisseres i tabellen under.

Kjønnsbalanse (kvinneandel av antall ansatte)								
Årstall	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kvinner	75,7	76,6	76,1	77,6	77,6	77,00	74,8	74,3

Av totalt 272 arbeidstakere er det 202 kvinner og 70 menn. Det tilsvarer en økning på 3 menn fra 2016 til 2017.

Av totalt 184 årsverk er kvinner ansatt i 151 årsverk og menn i 33 årsverk.

Tabellen under viser kjønnsfordeling i de ulike virksomhetsområdene i %.

Virksomhet	Kvinner	Menn
Sentraladministrasjon/politisk ledelse	63,16	36,8
Os skole+ kulturskole+ Sfo	72,92	27,1
Kultur	66,67	33,3
Dalsbygda skole+ Sfo	83,33	16,7
Barnehager	100	0
Helsetjeneste	86,67	13,3
NAV	80	20
Omsorgstjenesten	57,74	12,2
Landbruk	71,73	28,6
Teknisk og plan	0	100
Ledernivå	Kvinner	Menn
Totalt	73,33	26,7
Rådmannens stab	66,67	33,3
Virksomhetsledere	77,78	22,2

Oversikten viser at det er en utfordring med bedre kjønnsbalanse i Os kommune. Den eneste virksomheten der menn er overrepresentert er i virksomhet Teknisk og plan. Videre er menn betydelig underrepresentert i virksomhetsområdene barnehage, omsorg og skole.

Gledelig nok ser vi at det både i virksomhet Omsorg og virksomhet Helse er en % økning av det underrepresenterte kjønn fra i fjor. Virksomhet Omsorg har gått fra 10,4% menn i 2016 til 12,2% menn i 2017.

Av lederne er totalt 73,33 % kvinner og 26,67% menn. Ser man på virksomhetsledernivå er kjønnsbalansen også veldig skjev, hele 77,78% av virksomhetslederne er kvinner. Det samme ser man i rådmannens stab, der er fordelingen 2 menn og 4 kvinner.

Virksomhetsleder NAV er statlig ansatte, men likevel tatt med i % beregningen over antall menn og kvinner som virksomhetsledere.

Hvis vi tar for oss fordelingen av årsverk i % i de ulike aldersgruppene, ser vi at fordelingen mellom aldersgruppen 40-49 år er på 48,8% og det samme er aldersgruppen 50-70 år.

På bakgrunn av denne fordelingen vet vi at vi i de nærmeste årene må være forberedt på stor utskifting i arbeidsstokken grunnet alder

Alder	2014	2015	2016	2017
-19	0	1,57 %	0,8%	0,8
20-29	10,19 %	9,45 %	10,2%	11,9
30-39	15,85 %	16,54 %	18,8%	17,5
40-49	26,42 %	26,77 %	23%	21
50-59	28,68 %	30,31 %	28,5%	27,8
60-69	18,49 %	14,96 %	18%	20,6
70-	0,38 %	0,39 %	0,8%	0,4

2. Likelønn

Os kommune følger KS sitt lønnsregulativ for minstelønn og det er i utgangspunktet ingen forskjell mellom kvinner og menn i samme stillingskode i kapitel 4. Avlønningen baserer seg på grunnlønn etter stillingskode og ansiennitet, samt ved fordeling av lokal pott ved lønnsoppgjør.

I lønnspolitiske retningslinjer står det at ”lønnsnivået for kvinnedominerte stillingskategorier skal være like høyt som for tilsvarende mannsdominerte”.

Når det gjelder lederlønn er størrelse på virksomhetene og ansvarsforhold retningsgivende. Det er ikke forskjeller på grunn av kjønn.

3. Stillingsstørrelse

Brannmannskaper har svært små stillingsstørrelser, og disse er det korrigert for i dette avsnittet.

Os kommune jobber aktivt med å redusere bruk av uønsket deltid.

Ved ledighet i stillinger brukes fortrinnsretten for deltidsansatte i tilsvarende stillinger, så langt det er mulig for virksomheten. En forutsetning er selvsagt at den ansatte er kvalifisert for stillingen.

I 2017 var det 95 kvinner og 14 menn som hadde faste deltidsstillinger i varierende grad. Vi ser også at det er en del frivillig deltid blant deltidsstillingene hos kvinnene. Det vil si at det er ansatte som i utgangspunktet har en fast 100% stilling som har søkt seg ned i stillingsstørrelse.

Tabellen under viser gjennomsnittlige stillingsstørrelse for Os kommune i 2015, 2016 og i 2017.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i %			
Årstall	2015	2016	2017
Kvinner	72,42	71,94	75,29
Menn	64,89	67,37	64,84
Totalt i org.	71,02	71,06	73,18

Jamfør kommunens retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid, arbeides det aktivt med å utvide stillinger internt før ekstern utlysning finner sted.

4. Personalpolitiske satsninger

Os kommune har en livsfasepolitikk der vi så langt det lar seg gjøre prøver å finne gode løsninger for omsorgspermisjoner for våre arbeidstakere, samt at vi har en seniorpolitikk som blir brukt aktivt.

Kommunens retningslinjer for seniortiltak ble i 2016 revidert og vedtatt i administrasjonsutvalget.

Fra fylte 62 år får faste ansatte med minst 90 % stilling en reduksjon i den ukentlige arbeidstiden.

Den ukentlige arbeidstiden settes til 34 timer (32 timer i turnus) og gjelder både undervisningspersonalet, samt andre ansatte. Denne arbeidstidsreduksjonen kan ikke kombineres med delvis AFP eller delvis uførepensjon.

Det avholdes årlige informasjonsmøter om pensjonsordningene. Medlemmer i KLP får årlig fra det året de fyller 60 år tilbud om individuell veiledning av en pensjonsrådgiver fra KLP.

5. Foreldrefravær

I 2017 var det totale fravær pga. barn under 12 år på 94 dager.

Av disse 94 dagene var det 31 kvinner som totalt tok ut 77 dager. Dette tilsvarer et gjennomsnittlig fravær på grunn av sykt barn på disse 31 kvinnene på 2,48 dager. Videre var det 6 menn som totalt tok ut 17 dager, som tilsvarer et gjennomsnittlig fravær på 2,83 dager pr mann. Gjennomsnittet er regnet ut fra foreldre som har hatt fravær grunnet sykt barn.

Os Kommune er som så mange andre kommuner i Norge en typisk kvinnearbeidsplass, noe som også viser seg på foreldrefraværet. Derimot er fordelingen mellom antall dager kvinner og menn tar ut i snitt forholdsvis lik.

6. Etnisitet og nedsatt funksjonsevne

Offentlige myndigheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme diskrimineringslovens formål som er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, religion og livssyn.

Gjennom IA-arbeid arbeides det aktivt og systematisk med å tilrettelegge for ansatte med nedsatt funksjonsevne. Denne tilretteleggingen gjøres ofte i samarbeid med NAV.

Med bakgrunn i at det i 2011 ble utarbeidet kriterier for arbeidsutprøving (gjelder ikke egne arbeidstakere), er kommunen åpen for å bidra med arbeidsutprøving for andre grupper, noe som også blir gjort i samarbeid med NAV.

Alle søkergrupper til ulike stillinger blir vurdert uavhengig av etnisitet og andre forhold. Det er de krav stillingen setter som er avgjørende.

Os kommune har i handlingsplan for likestilling presisert at det i alle utlysningstekster fra og med 2012 skal stå følgende avsnitt:

Os kommune oppfordrer alle kvalifiserte kandidater til å søke jobb i kommunen uansett alder, etnisitet, funksjonsevne, kjønn eller religion.

Interkommunalt samarbeid

Samarbeid i Fjellregionen

Os samarbeider med de andre kommunene i Fjellregionen på en rekke områder. Samarbeidet på flere av områdene er veletablert. Det er generelt god tradisjon og kultur for samarbeid i regionen. Kommunen deltar i samarbeidsordninger med et omfang fra to kommuner og opp til 10 kommuner.

Os kommune er vertskommune for flere samarbeidsordninger. Dette gjelder for Felles lønnsavdeling sammen med Røros og Holtålen kommune, felles landbruksavdeling og kommunelege 1-ordning. Felles revisjons- og kontrollutvalgsordning er lokalisert på Os, og begge er organisert som IKS.

Samarbeidsformene varierer fra nettverk eller prosjektbasert og tidsavgrenset samarbeid til avtalebaserte og formelt regulerte samarbeidsordninger.

Det mest formelt regulerte samarbeidsordningene er organisert som aksjeselskaper. IKS er blitt en relativt vanlig modell etter at det ble vedtatt en egen lov om dette i 1999.

I nedenstående oversikt er kun samarbeidsordninger som er initiert og organisert i Fjellregionen, hvor minst to av regionens kommuner er deltakere.

I 2015 ble det vedtatt at det skal opprettes en egen regnskapsavdeling for Røros, Os og Holtålen og hvor Holtålen skal være vertskommune. Avdelingen ble opprettet 1.10.2016. Felles landbrukskontor for de tre kommunene ble etablert 1.1.2017, der Os er vertskommune..

Os kommunes deltakelse i interkommunale samarbeidsordninger i 2017:

Tiltak - modell	Kontorsted /verts-kommune
FIAS – AS, 10 kommuner	Tolga
Meskano AS, 6 kommuner	Tynset
TOS ASVO – AS, 2 kommuner	Tolga
Revisjon Fjell – IKS, 8 kommuner	Os
Kontrollutvalg Fjell - IKS, 8 kommuner	Os
PP-tjeneste, vertskommune, 6 kommuner	Tynset
Brannvern, forebyggende brannvern og ledelse, vertskommune, 4 kommuner	Røros
Arbeidsgiverkontroll, vertskommune, 8 kommuner	Røros
Nord-Østerdal musiker, vertskommune, 4 kommuner	Tolga
AMK-sentral/legevakt, vertskommune, 3 kommuner,	Røros
Kommunelege 1, vertskommune, 3 kommuner	Os
Felles landbruksavdeling vertskommune, 3 kommuner	Os
Kemner, vertskommune, 4 kommuner	Røros
Pedagogisk utviklingsarbeid, vertskommune, 6 kommuner	Tynset
Innkjøp, vertskommune, 11 kommuner	Tynset
Nord-Østerdalsmuseet, stiftelse, 6 kommuner	Tynset
Barnevernssamarbeid, vertskommune, 3 kommuner	Røros
Felles lønnsavdeling, vertskommune, 3 kommuner	Os
Felles regnskapsavdeling, vertskommune, 3 kommuner	Holtålen

Annet avtalebasert og forpliktende samarbeid som Os kommune deltar i er følgende:

- Regionrådet for Fjellregionen, interessepolitisk samarbeid, 7 kommuner.
- Destinasjon Røros, interesseorganisasjon/destinasjonsselskap, 4 kommuner.
- Tverrfaglig opplæringskontor for Fjellregionen, 7 kommuner + private aktører.
- Røros Voksenopplæringssenter, kjøp av tjenester fra Røros kommune.
- Avlastnings- og omsorgstjenester, salg av tjenester til Røros og Holtålen kommuner, ved behov.
- Felles Økonomisystem Visma Enterprise og lønnssystem HRM med Røros og Holtålen.

I tillegg har kommunen samarbeid som er uformelt og nettverksbasert med skiftende aktivitet. Dette gjelder rådmannsforum, kultursjefforum, skolelederforum, flyktningemedarbeiderforum etc. Kommunene deltar også i en rekke fellesprosjekt som for eksempel småsamfunnssatsing i Fjellregionen.

”Geodata” samarbeidet i Nord-Østerdal er et eksempel på et prosjekt som fra 2008 har gått over til et driftssamarbeid.

Økonomisk analyse

Driftsutgifter

Os kommune deler virksomheten inn i 10 separate rammeområder og 1 stabsenhet. Grunnskole er delt opp i 2 forskjellige virksomheter, Os skole og Dalsbygda skole. Rammeområdet 10 Finans viser inntekter/tilskudd og utgifter på bl.a. rammetilskudd og renter. I regnskapet for 2017 har landbruk vært under teknisk område i regnskapet, men vi presenterer tallene for landbruk i egen linje.

Netto resultat pr. tjenesteområde/budsjettramme (1000 kr) i 2017, 2016 og 2015

Tjenesteområde	Netto resultat regnskap 2017	Netto resultat regnskap 2016	Netto resultat regnskap 2015
Sentraladministrasjon	22 049	19 933	21 460
Os skole	21 516	20 791	19 817
Dalsbygda skole	7 033	6 798	7 651
Barnehager	10 475	10 492	10 089
Helsetjenester	7 372	7 290	7 074
NAV/sosiale tjenester	10 829	8 473	5 122
Pleie og omsorg	43 069	40 671	39 926
Kultur	2 100	1 918	1 925
Teknisk/plan/brann	10 016	11 168	9 731
Landbruk	1 720	0	0
Tilskudd/renter (Finans)	-144 190	-130 539	-127 577
Sum (mindreforbruk)	-8 011	-3 006	-4 781

Tabellen over viser fordelingen av netto resultat for de enkelte tjenesteområdene (Netto resultat regnskap = sum utgifter + sum inntekter). Tallene inkluderer finansutgifter og finansinntekter, dvs. avsetning til fond og bruk av fond. Avskrivninger er også tatt med. Fellesutgifter innenfor skolesektoren er lagt inn under Sentraladministrasjonen. Teknisk har store egne inntekter i form av bl.a. kommunale gebyrer.

Budsjettavvik

Driftsregnskapet

Tabellen viser rammeområdenes budsjettavvik. Tjenesteområdenes samlede mindreforbruk (utenom finans) utgjør kr 6 158 852,-. Finans har ekstra inntekter i forhold til budsjett med kr 2 708 745. Samlede overskridelser på fire av virksomhetsområdene er på kr 856 355,-. Totalt går dermed driften for 2017 i en pluss med kr 8 011 242.

Budsjettavvik 2017

Tjenesteområde	Rev. budsjett	Netto regnskap	Mindreforbruk	Merforbruk
Sentraladministrasjon	23 365 310	22 048 915	1 316 395	
Os skole	21 242 470	21 516 223		-273 753
Dalsbygda skole	7 495 930	7 033 075	462 855	
Barnehager	10 064 140	10 475 139		-410 999
Helsetjenester	8 056 020	7 371 970	684 050	
NAV/sosiale tjenester	12 614 540	10 828 697	1 785 843	
Pleie og omsorg	44 006 610	43 069 455	937 155	
Kultur	2 029 720	2 099 729		-70 009
Teknisk/plan/ brann	10 988 150	10 015 596	972 554	
Landbruk	1 618 230	1 719 824		-101 594
Tilskudd/renter (Finans)	-141 481 120	-144 189 865	2 708 745	
Sum	0	-8 011 242	8 867 597	-856 355

Kommunen ble nødt til å bruke kr 1,3 mill. fra disposisjonsfondet i det reviderte budsjettet, for å dekke opp økte kostnader. Kr 0,8 mill. ble brukt på grunn av økte lønnskostnader på Os skole, for å dekke opp mottak av flyktningbarn som trenger ekstra ressurser. I tillegg ble det brukt kr 0,5 mill. på grunn øyeblikkelig hjelp senger innenfor helse, som ikke lå i budsjettet.

De fleste av resultatene har positive tall for 2017. Barnehagene har det største avviket, de fikk et merforbruk på kr 410 999, Os skole fikk et merforbruk på kr 273 753, landbruk kr 101 594 og kultur kr 70 009.

Resten av virksomhetene har fått et mindreforbruk, hvor NAV/sosialtjenesten har fått det største med kr 1,785 mill. Det er gledelig å se at flere av virksomhetene som hadde merforbruk i 2016, har fått et mindreforbruk i 2017. Dette gjelder helsetjenester, NAV/sosialtjenesten, pleie og omsorg og teknisk/landbruk. Finans fikk ekstrainntekter i forhold til budsjett på til sammen kr 2,7 mill.

Forklaringer til tjenesteområdenes resultater finnes under de enkelte tjenesteområdenes meldinger og under rådmannens kommentarer.

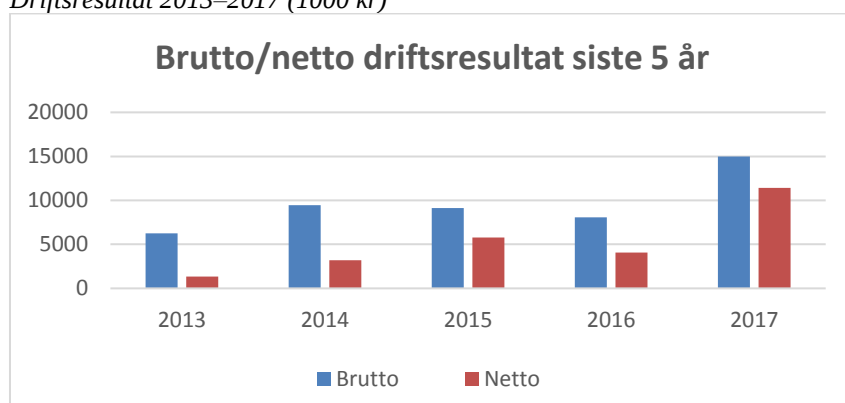
Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser at det går i balanse. Det er avsatt kr. 3,26 mill. til ubrukte lånemidler som er bokført på memoriakonti. Disse midlene blir brukt i 2018 til nye prosjekter. Lånebehovet vil da reduseres tilsvarende med det vi har i ubrukte lånemidler.

Etablerte rutiner for investeringsprosjekter har sørget for god kontroll og saksbehandling. Alle prosjektene blir gått gjennom i en egen investeringsgruppe. Noen av prosjektene legges fram for formannskapet for redegjørelse og godkjenning.

Driftsresultat

Driftsresultat 2013–2017 (1000 kr)

Brutto driftsresultat er lik differansen mellom driftsutgifter inklusive avskrivninger og driftsinntekter eksklusive renter. Netto driftsresultat er lik brutto driftsresultat pluss avskrivninger minus summen av netto renteutgifter og netto gjeldsavdrag.

Brutto driftsresultat er på 15,0 mill. Brutto driftsresultat er kr 6,9 mill. høyere enn 2016, da den var på 8,1 mill. Netto driftsresultatet er på kr 11,4 mill. Netto driftsresultat viser en stor økning (kr. 7,3 mill.) sammenlignet med 2016.

På finansområdet har vi fått kr 0,6 mill. mer i skatt enn revidert budsjett. Rammetilskuddet og inntektsutjevningen vi har mottatt er kr. 1,3 mill. høyere enn revidert budsjett.

Premieavviket for 2017 ble på kr 2,2 mill., en inntektsføring slik vi har opplevd de fleste år. Kostnadene innenfor pensjon kommer med etterslep i en periode av 15, 10 eller 7 år. Pr. 31.12.2017 er det akkumulerte premieavviket økt i forhold til tidligere år og er nå på kr 9,6 mill. (KLP og SPK).

Vi har et netto resultat som ligger på 5,26 % av driftsinntektene for 2017. KS anbefaler et resultat på minst 2-3 %, da grensen for økonomisk balanse over tid går ved et netto driftsresultat på minimum 2-3 % av driftsinntektene. Ved et lavere resultat vil verdiene i kommunesektoren forringes. Årsaken til dette er at avdragene på lån ligger inne i kommuneregnskapene, og ikke avskrivningene som i private regnskaper. Dette innebærer at 2-3 prosent netto driftsresultat tilsvarer et nullresultat i privat virksomhet.

Resultatet for 2016, ble noe lavere enn anbefalingen, da vi oppnådde 1,98 %.

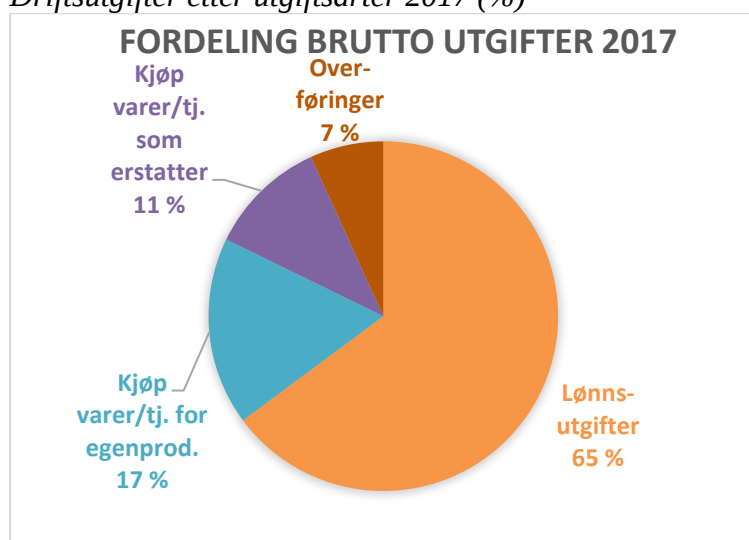
Vi må være godt fornøyd med resultatet for 2017, gitt dagens utvikling med utfordringer blant annet innen skatteinngang, reduksjon i inntektssystemet, nedgang i folketall og en økning av eldre innbyggere.

At vi har klart å drifte med et stort mindreforbruk i et vanskelig år, hadde vi ikke forventet da vi la frem 2. tertialrapport for 2017. Der varslet vi om ekstrakostnader på kr 0,5 mill. angående øyeblikkelig hjelpenger som manglet i budsjettet. Administrasjonen forventet at flere av virksomhetene ikke ville klare budsjett. Ved å justere budsjettet for ekstraavgiftene på helse, hadde vi prognostisert å komme ut med et lite mindreforbruk.

Kommunen fikk mer i rammetilskudd enn det som ble signalisert fra regjeringen, dette var vi ikke klar over da administrasjonen la frem prognosen etter tertial 2. Vi fikk også mer i skatteinntekter, og inntekt på premieavviket ble større enn antatt. Flere av våre prosjekter som var ment å bli gjennomført i 2017, har blitt utsatt til 2018. I tillegg har det vært noen tiltaksmidler som kommunen har vært nødt til å inntektsføre, blant annet midler til beboer på Sundmoen bofellesskap.

Utgifter

Driftsutgifter etter utgiftsarter 2017 (%)

Lønnsutgiftene med sosiale kostnader er den dominerende driftsutgiftsarten med 65 %. Dette ligger marginalt høyere enn i 2016, hvor det var på 64 %. Lønnsandelen er totalt sett stadig redusert de siste årene etter en topp på 71 % i 2003. Årsaken til dette er sannsynlig et kontinuerlig endrende tjenestebehov. Dette gjelder særlig personal knyttet til pleie og omsorg og skole, hvor det er mye variasjon fra år til år, avhengig av antall brukere og deres behov.

Inntekter

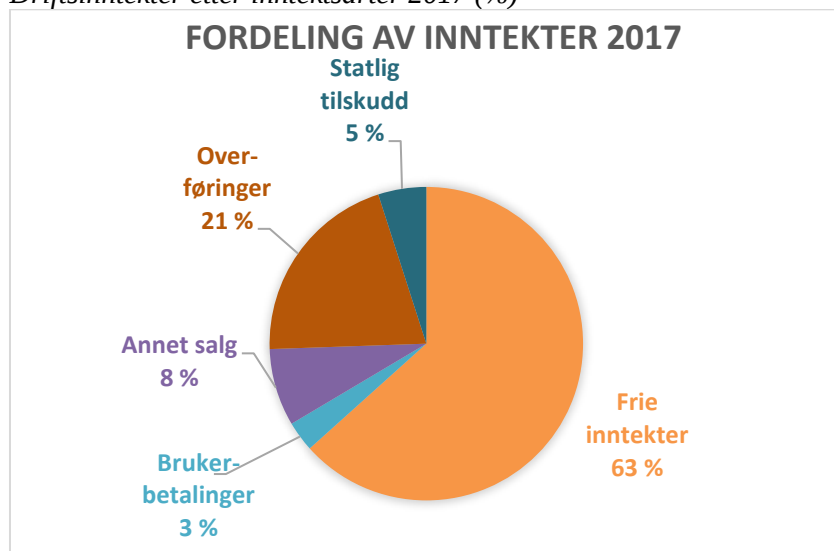
Frie inntekter 2013–2017 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016	2017
Formue-/innt.skatt	35 757	35 911	38 018	40 273	40 847
Eiendomsskatt	4 491	4 562	4 574	4 569	6 990
Rammetilskudd	84 705	86 826	85 464	87 567	89 436
Sum frie inntekter	124 953	127 299	128 056	132 409	137 273

Betegnelsen frie inntekter innebærer at disse inntektene ikke er bundet opp til å brukes innenfor spesielle områder. De frie inntektene er økt med tilnærmet kr. 4,86 mill. sammenlignet med 2016. Dette er for lite i forhold til kostnadsveksten.

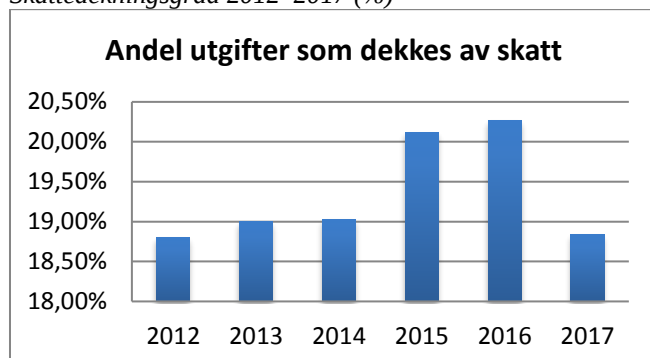
Begrepet frie inntekter i denne tabellen er ikke direkte sammenlignbart med frie inntekter i regnskapsskjema 1A hvor også statstilskudd til flyktninger er innlemmet. Skatteinngangen er blitt noe økt på landsbasis, og slik også noe for Os kommune for 2017. Vi får kompensert en del gjennom ordningen for inntektsutjevning i inntektssystemet på grunn av at vi har mye lavere skatteinngang enn landsgjennomsnittet.

Driftsinntekter etter inntektsarter 2017 (%)

Skattedekningsgrad

Skattedekningsgrad 2012–2017 (%)

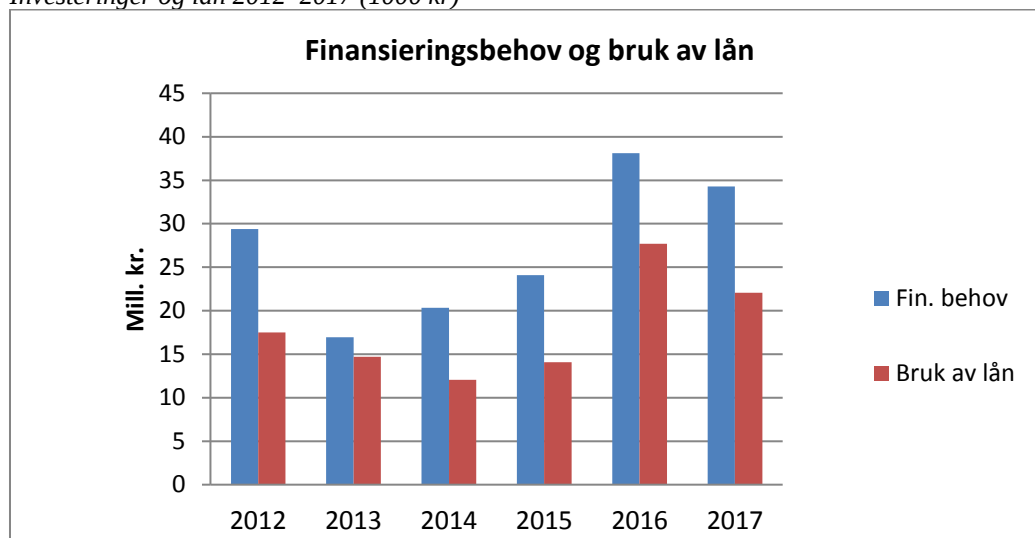

Skattedekningsgraden viser hvor stor andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt på formue/inntekt (eks. eiendomsskatt). I 2017 ble forholdstallet lavere enn året før, dvs. 18,84 % mot 20,27 % i 2016. Skatteinntekt har sammenheng med inntektssystemet. Når skatteinntektene øker, reduseres inntekstutjevningen og når skatteinntekten blir lavere økes inntekstutjevningen.

Kommunene har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene kan gi et likeverdig tjeneste-tilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for ufrivillige kostnadsforskjeller, som er regjeringens strategi for inntektssystemet. Det er lagt vekt på mindre avhengighet av skatteinntekter for kommunene.

Investeringer og lån

Investeringer og lån 2012–2017 (1000 kr)

Diagrammet viser i hvilken utstrekning investeringene er finansiert med eksterne lånemidler.

Øvrige finansieringskilder vil være eksterne tilskudd, tilskudd fra egen drift samt bruk av fondsmidler. Det har vært en stor aktivitet på investeringssiden i mange år, med en topp for låneopptak i 2010/2011. Et høyt driftsnivå på flere tjenester krever jevnt vedlikehold på bygg og anlegg.

Vi har hatt et forholdsvis stort finansieringsbehov i 2017, og bruk av lån var budsjettert med kr 25,96 mill. Det ble behov for kr. 22,04 mill. Årsaken er spesielt at prosjektet Ny barnehage ikke brukte opp sitt budsjett i 2017. Vi har i 2017 solgt 3 tomter, som også gjør mindre behov for bruk av lån. For prosjektet Jakobåsen vann- og avløpsanlegg, har vi mottatt refusjon fra Østgård – Nordgård Utbygging AS som dekker våre utgifter på det prosjektet.

Under vises en oversikt over alle investeringsprosjekter for både 2016 og 2017, presentert med både revidert brutto budsjett (inkludert merverdiavgift) og brutto investeringsregnskap.

	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap
Prosjekt	2017	2017	2016	2016
KLP egenkapital	550 000	637 406	475 000	597 325
Fellesrådet	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
IKT, hjemmeside, arkiv	637 500	622 915	1 010 000	1 034 805
Hjemmeside, digitalisering arkiv	237 500	77 710	0	0
Startlån	2 000 000	3 945 678	4 000 000	4 182 676
Håmmålfj.vei nedre del	5 000 000	4 960 625	4 955 000	1 943 705
Brannsikring	0	24 827	875 000	405 254
Energisparende tiltak	1 250 000	1 062 660		
Div oppgrad. vann/avløp	0	0	2 000 000	2 105 879
Litjmyrmoen boliger	0	57 411	1 500 000	236 313
Prosjekt ombygging gammel del Verjåtunet	125 000	0		
Forprosjekt rehabilitering Os skole	0	0	125 000	0
Nye omsorgsboliger	0	9 729	0	0
Ny barnehage	16 875 000	14 574 533	17 500 000	13 090 134
Div oppgrad. kommunale veier	3 250 000	2 559 166	625 000	0
Kjøp av vaktmesterbiler	250 000	232 500	625 000	511 000
Oppgrad. strøm Oshallen	0	0	200 000	0
Bistasjon brann Tufsingdalen	0	33 282	1 187 500	934 510
Opprydding næringsareal	185 000	0	187 500	0
Oppgrad. Søstergt. 7, Gimlebygget	0	0	200 000	578 205
Kamera til VA-rør	0	0	100 000	0
Sentrumsutvikling	0	66 565	2 000 000	2 739 130
Jakobsåsen vann- og avløpsanlegg	0	337 000	900 000	900 000
Avløpsledning fra Hummelfjell Hyttegrend	0	0	500 000	482 744
Trafikksikring holdeplass Os skole	500 000	743 588	0	0
Forprosjekt helse/legesenter	125 000	0	0	0
Utredning varmesentral biofyring	0	13 478	0	108 260
TOTALT	32 235 000	31 209 073	40 215 000	31 099 940

Prosjektet nye omsorgsboliger er presentert med fet skrift. Dette er et nytt prosjekt som sannsynligvis vil bli sluttført i 2018 eller 2019.

Lånegjeld og netto lånegjeld 2013–2017 (1000 kr)

	2013	2014	2015	2016	2017
Lånegjeld pr. 01.01.	170 243	176 436	179 793	180 550	208 021
- Avdrag (inkl. ekstraordinære)	8 641	9 838	8 540	12 202	14 048
+ Nye lån	14 834	13 195	9 298	39 673	12 210
Total lånegjeld 31.12.	176 436	179 793	180 550	208 021	206 183
- Ubrukte lånemidler	1 448	2 576	4 808	16 775	6 938
- Utlån pr. 31.12.	17 747	21 396	24 261	21 637	21 925
Netto lån pr. 31.12.	157 241	155 821	151 481	169 609	177 320

Med total lånegjeld menes kommunale innlån inklusive husbankmidler til videre utlån av startlån. Med utlån menes utlån av husbankmidler til private personer og andre utlån fra for eksempel næringsfondet. Ubrukte lånemidler stammer fra låneopptak der investeringsprosjektet ikke er igangsatt eller fullført og dette beløpet er i tillegg inkludert ubrukte startlån.

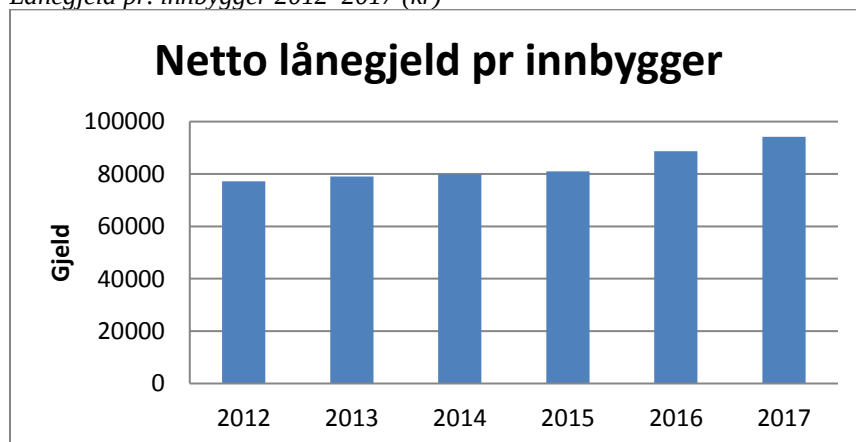
Kommunens brutto lånegjeld er ved utgangen av 2017 på kr 206,2 mill. inkl. startlån. Uten startlån utgjør lånegjelda kr 184,3 mill. Netto lånegjeld er ved utgangen av 2017 på kr 177,3 mill. (se tabell over). Avdrag på lånegjeld legger beslag på betydelige deler av kommunens inntekter.

Staten dekker renter for en del av gjelda, med cirka kr 0,9 mill. for 2017, som stammer fra skoleutbygging i forbindelse med grunnskolereformen, investeringer innenfor pleie/omsorg og på kirkebygg.

Grafen under viser netto lånegjeld pr. innbygger i Os kommune. Den viser at lånegjeld pr. innbygger stiger for hvert år. Økningen fra 2016 til 2017 utgjør omlag 6 %. Kommunen har en stor og tyngende lånegjeld. For at lånegjelda skal reduseres, forutsetter det at det opptas mindre nye lån enn det nedbetales avdrag.

I 2017 ble det tatt opp lån på kr. 10,21 mill. Vi hadde i tillegg et låneopptak på startlån med kr 2 mill. Nedbetalinger på lån, inkludert ekstraordinære avdrag var på kr. 9,7 mill.

Lånegjeld pr. innbygger 2012–2017 (kr)

Netto lånegjeld pr. innbygger er kr 94 230 ved utgangen av 2017, i 2016 var den kr 88 725.

Balanseregnskapet*Balanseregnskap 2013–2017 (1000 kr)*

	2013	2014	2015	2016	2017
EIENDELER					
Omløpsmidler	45 860	54 180	56 517	89 491	81 267
<i>Herav kortsiktige fordringer</i>	<i>21 362</i>	<i>25 635</i>	<i>20 640</i>	<i>21 219</i>	<i>19 020</i>
Anleggsmidler	416 768	445 059	466 756	486 840	517 667
Sum	462 628	499 239	523 273	576 331	598 935
GJELD/EGENKAPITAL					
Langsiktig gjeld	415 700	438 226	442 984	486 152	489 839
Kortsiktig gjeld	21 727	26 165	27 488	36 254	29 945
Egenkapital	25 201	34 848	52 801	53 924	79 151
Sum	462 628	499 239	523 273	576 331	598 935

Balansen viser kommunens økonomiske status ved utgangen av året. Omløpsmidlene har blitt noe redusert i 2017, mest på grunn av reduksjon i bankinnskudd. Vi har en sterkere likviditet enn før. Bankinnskudd har en saldo pr utgangen for 2017 på kr 52 mill., og det er noe lavere enn i 2016 (58,7 mill.).

Anleggsmidlene er økt med ca. kr. 30,8 mill. En del av økningen gjelder investeringer i fast eiendom. Utlån (næringsfondslån, sosiallån og startlån) er redusert med kr. 0,35 mill. Aksjer og andeler er økt med kr 100 000, da kommunen har kjøpt aksjer i Røros Slakteri AS.

Pensjonsmidler har økt med kr. 8 mill.

Langsiktig gjeld har økt med kr. 43,1 mill. Årsaken til dette er at de beregnede pensjonsforpliktelsene har økt med kr. 15,7 mill. og lånegjelda (nye låneopptak – avdrag) har økt med om lag 27,4 mill.

Veksten i egenkapital er på kr 1,1 mill.

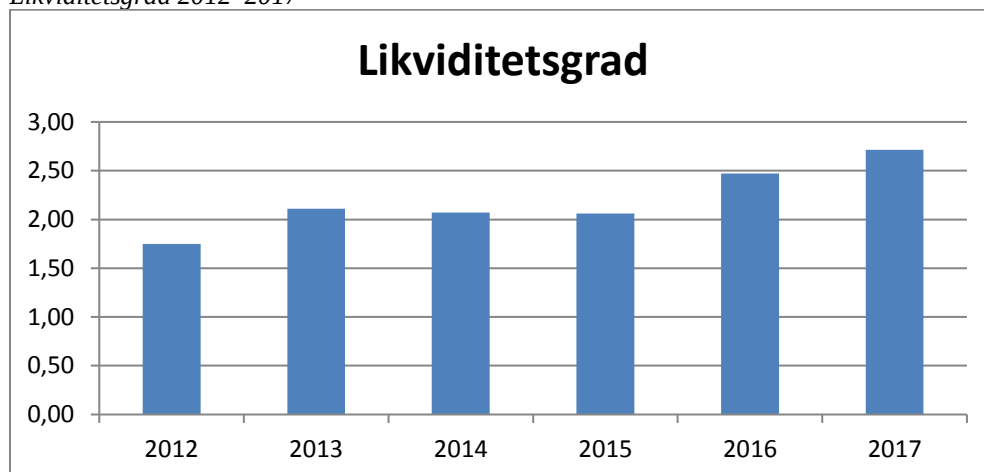
Foreløpig ligger vårt mindreforbruk for 2017 som ble kr. 8 mill. innenfor egenkapitalen. Det er ikke vedtatt disponering av overskuddet i driften.

Arbeidskapital 2012– 2017 (1000 kr)

2012	2013	2014	2015	2016	2017
17 342	24 133	28 015	29 030	53 237	51 322

Arbeidskapitalen tilsvarer omløpsmidler (kasse, bankkonti og kortsiktige fordringer) med fradrag av kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et mål på kommunens evne til å betjene sine betalingsforpliktelser. Den er på kort sikt betegnende for den økonomiske handlefriheten. Ideelt sett bør arbeidskapitalen være større enn den kortsiktige gjelda. Os kommune fyller opp det kravet med god margin. Arbeidskapitalen har i tillegg økt en del de siste årene, noe som er positivt.

Likviditetsgrad 2012–2017

Likviditetsgraden viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Som en norm bør likviditetsgraden være større enn 2,0 for at det kan sies at kommunens likvide tilstand er tilfredsstillende. Vi kan fastslå at kravet er fylt opp, da den ligger på 2,71 og således er likviditeten god nok. Den er fremdeles ikke sterk, men har vist en god forbedring de siste år og for 2017 er den noe høyere enn de foregående årene.

Kommunen har ikke hatt noen utfordringer med likvide midler i 2017. Svingninger i likviditeten oppstår for eksempel når vi ikke får utbetalt rammetilskuddet i august eller når vi betaler en stor del av avdraget vårt på lånegjelda. I slike situasjoner trenger vi ekstra likvide midler. Vi har i 2017 ikke vært nødt til å bruke kassakreditten vår.

Kommunens omløpsmidler består av flere likvide midler hvorav bl.a. fondskonti. De kan ikke bare brukes som rene likvide midler da vi har poster på balansen som ikke tilsvarer rene pengebeløp. Det er ikke lov til å bruke bundne fondsmidler til annet enn det formål midlene er gitt til. Vi har jobbet mye med å øke fondene våre, som også var en sentral målsetning i budsjettet for 2017. Tabellen viser at fondsmidlene totalt har økt med kr 2,9 mill., men vi ble nødt å bruke kr. 1,3 mill. av disposisjonsfondet for å dekke økte utgifter i Os skole og på helsetjenester i 2017. Totalt er disposisjonsfondet redusert med kr 1,64 mill. i 2017.

Fondsbeholdningen 2013–2017 (1000 kr)

Fondsforhold	2013	2014	2015	2016	2017
Disposisjonsfond	17 487	15 993	17 251	23 399	21 724
Bundne driftsfond	5 167	7 332	8 782	7 899	12 224
Ubundne investeringsfond	432	432	276	2276	2176
Bundne investeringsfond	153	187	848	589	956
Sum	23 239	23 944	27 157	34 163	37 080

Selvkostfondene

Når det gjelder selvkostfondene er administrasjonen fornøyd med at de fleste av selvkostfondene våre fortsatt er positive. Men vi er ikke fornøyd med at fond for feievesen fortsatt er negativt. Vi har fått styrket fondet for avløp i 2017, som er bra da det viktig å bygge opp noen reserver for fremtidige investeringer på avløp.

Politisk styring

Området består av de budsjettjenestene som omhandler godtgjørelse til politikere, drift av råd og utvalg samt deltakelse i regionrådet, tilskudd til frivillighetssentral, tilskudd til politiske partier, valg og kommunerevisjonen/kontrollutvalg. Under denne rammen er også tilleggsbevilgninger lagt.

Politisk organisering pr. 31.12.17

Ordfører:
Runa Finborud

Formannskap
7 medlemmer

Kommunestyre
17 medlemmer

8 varamedlemmer

12 varamedlemmer

Varaordfører:
Per Ousten

Kommunen har 17 medlemmer i kommunestyret, mot 21 medlemmer i forrige valgperiode.

Fra 1992 har Os kommune praktisert en komitemodell med komiteer uten beslutningsmyndighet og som kun innstiller overfor kommunestyret. Komiteene har ikke faste saksområder og tildeles oppgaver/mandat av ordfører, normalt etter en drøfting av aktuelle oppgaver og mandater i formannskapet.

Pr. 31.12.2016 er det 2 komiteer bestående av de av kommunestyrets medlemmer som ikke sitter i formannskapet + 1 vara fra hvert parti.

Medlemmer i kommunestyre og formannskap

Nedenfor følger en oversikt over representantene i kommunestyre og formannskap pr desember 2017.

Medlemmer i kommunestyret

Arbeiderpartiet

Arne Grue, Arne Horten, Mona Østgårdstrøen, Bård Sundmoen Aas, Jørn Dalbakk.

Senterpartiet

Runa Finborud, Per Ousten, Bernt Olav Langbekkhei, Jon Horten, Jon Gunnar Rønningen, Toini Berg Brynhildsvoll, Helge Kokvoll, Jorunn Alme, Egil Ryen.

Sosialistisk Venstreparti

Mari Bakosgjelten, Jon Ola Kroken.

Kristelig Folkeparti

Thomas Lervik Engåvoll

Medlemmer i formannskapet

Runa Finborud (SP), Per Ousten (SP), Toini Berg Brynhildsvoll (SP), Bernt Olav Langbekkhei (SP), Arne Grue (AP), Arne Horten (AP), Mari Bakosgjelten (SV)

Komitéarbeidet

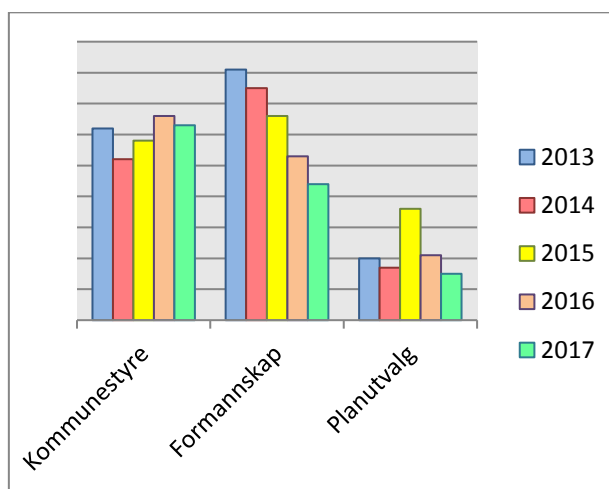
Det har vært avholdt 1 komitémøte i løpet av 2017. Dette gjelder en sak.

Saker i politiske utvalg

Oversikten nedenfor viser hvor mange saker som ble behandlet i våre politiske organer i 2015, 2016 og 2017:

	2015	2016	2017
Kommunestyret	58	66	63
Formannskapet	66	53	44
Planutvalget	36	21	15
Administrasjonsutvalg	1	5	0

Figuren nedenfor viser hvordan saksmengden i de viktigste organene har utviklet seg fra 2013.

Antall saker behandlet i politiske organer 2013 - 2017

Saksmengden viser seg til å ligge på et stabilt nivå gjennom årene, men det er noe nedgang i antall saker i Formannskap og planutvalg det siste året.

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget pr desember 2017 består av følgende medlemmer:

- Kai Inge Trøan (leder)
- Jon Gunnar Rønningen
- Kari Marit Aasbø
- Astrid Nyvoll
- Mary Anne Bakos

Sentraladministrasjonen

<i>Budsjett 2017:</i>	23,37 mill.	Rådmann: Arne Svendsen
<i>Netto regnskap 2017:</i>	22,05 mill.	

Nøkkeltall for virksomheten

Sentraladministrasjonen/ politisk ledelse	2015	2016	2017
Fast ansatte	19	18	17
Faste årsverk	16,2	14,76	14,88
Sykefravær	4,9 %	3,5 %	1,7 %

Organisering

Sentraladministrasjonen består av rådmannen med rådmannens stab inkl. servicetorget. Det økonomiske resultatet kommenteres samlet under sentraladministrasjonen.

Det budsjetteres og regnskapsføres flere tjenester innenfor sentraladministrasjonen, med bl.a. politisk ledelse, diverse råd og utvalg, servicekontoret, rådmannskontor, undervisningsadministrasjon, personal og organisasjon, IKT, økonomiavdeling, kvalitetsstyring, fellesutgifter grunnskole og pensjonsutgifter.

Økonomi

Hele rammeområdet viser et mindreforbruk på kr 1,32 mill. i forhold til den reviderte budsjetttrammen. Mye av resultatet på mindreforbruket gjelder rådmannskontoret med kr 0,3 mill., fellesutgifter grunnskole med 0,36 mill., utleieboliger med kr 0,45 mill. og skoleskyss med kr 0,2 mill.

Vi har et bra overskudd på de ansvarene som gjelder utleieboliger.

Flere av ansvarene i budsjettet påvirker vi i svært liten grad sjøl. Dette gjelder blant annet de tre som omhandler utleieboliger og bruk av minibuss. Energiutgifter på kjelekraft som avregnes ved årsslutt av NØK (effektpris) er fortsatt svært vanskelig å beregne. Dette gjør kontrollen med å holde rammer noe vanskelig. Drift av kommunehuset og fordelingsutgifter er ansvar som skal gå i 0.

Det hadde vært ønskelig med en egen oversikt over tilførte og brukte midler for disposisjonsfondet med tanke på fremtidig behov for vedlikehold og i henhold til behov og fremtidig vedlikeholdsplan på våre utleieboliger.

Bruker og tjenester

Under sentraladministrasjonen ligger tjenestene økonomiavdeling, personal og organisasjon, IKT og sikkerhet, felles lønningskontor, skolefaglig rådgiver, grunnskole fellesutgifter og skoleskyss.

Sentraladministrasjonen yter ikke mye direkte brukerrettede tjenester.

IKT

Skolene

Vi jobber med ny skoleløsning med Røros, Holtålen og Infonett.

Vi skal forbedre nettverk for å takle dagens krav om hastighet og kvalitet.

Omsorg

Det kuttes ut gammel trygghetsalarmsentral og vi skal bruke Røros brannstasjon som alarmmottak.

Alle trygghetsalarmer hos pasientene blir byttet til nye pga. SKAIP –teknologi og framtidens krav.

IKT har overtatt programmering av trygghetsalarmer og har lageransvar om utstyr.

Mobile pleie med hjemmesykepleierne er veldig sårbart nå pga. leverandør (Tieto) valgte Windows mobile som plattform. Windows –telefoner er ute av produksjon og vi venter ny app for Android / iOs.

Helse

Legeserveren er flyttet til Infonett og installert inne på sikkert nett.

Hele kommune

Det blir mer og mer krav om nettverkshastighet og –kvalitet på trådløse nettverk. Vi ser mulighetene for å oppdatere utstyr til dagens krav. Det kan være opp til 600 enheter koblet til Wi-Fi samtidig.

Kvalitetsstyring går her ut på å tilrettelegge verktøy og rutiner for kvalitetsarbeidet i stab og virksomhetene.

Viktige områder er: varsling, avviksmelding, opprettelse og revisjon av dokumentasjon for rutiner, prosedyrer og andre styringsdokumenter, ROS-analyse og årshjul. Til dette området bruker vi programvaren Compilo (tidl. Kvalitetslosen) som er oversiktlig og strukturert og har en lav terskel for brukervennlighet.

Videre går det ut på å oppdatere det administrative delegeringsreglementet ved endringer i organisasjonen.

Vi har startet med oppfølging av politiske vedtak ved hjelp av programvaren Bridge fra Compilo og det virker som et greit verktøy til formålet.

Utarbeidelse og oppdatering av rutiner, samt å gjøre disse tilgjengelig i Kvalitetslosen, er et kontinuerlig arbeid innenfor alle virksomheter og dette trenger vi å bli enda bedre på.

Lønnsavdelingen er nå vel etablert og fungerer godt slik vi opplever det. Mye av informasjonsflyten går elektronisk og vi har etablert gode rutiner for å takle det.

Gode rutiner er avgjørende for å kunne motta/levere informasjon fra/til våre eksterne samarbeidspartnere som NAV, skatteetat, statistisk sentralbyrå mfl. da de også digitaliserer sine tjenester i stadig større grad.

Vårt fokus er nå rettet mot kontrollarbeid og i mindre grad mot registreringsarbeid. Dette sikrer alltid oppdaterte ansettelsesforhold, riktige lønnsutbetalinger og fullstendighet i sykepengerefusjoner fra NAV.

Vi opplever fremdeles at vi har et godt og konstruktivt arbeidsmiljø. Med forskjellig arbeidserfaring og kompetanse så utfyller vi hverandre på det faglige området. En ny ung medarbeider gir enda en positiv dimensjon til det faglige og sosiale miljøet på lønnsavdelingen.

Det er ikke tatt i bruk noen nye moduler i HRM Visma innenfor personal i 2017.

Kommunens hjemmeside:

www.os.kommune.no

Totalt besøk inne på hjemmesiden de fire siste årene har vært:

2014: 22.089, 1841 per måned

2015: 17.575, 1465 per måned

2016: 11.359, 947 per måned

2017: 105 679, 9607 per måned (11 måneder fra 1. februar med ny hjemmeside)

Den markante stigningen i antall visninger på hjemmesiden kan skyldes ny side i seg selv, men også større fokus på hva som får folk til å ville bruke sida. Det er også gjort et betydelig arbeid i forhold til å knytte sosiale medier opp mot kommunens hjemmeside. Innbyggerne er tydeligvis også mer bevisste på å bruke elektronisk skjema til sine søknader.

UTLEIEBOLIGER

Vi har fortsatt den positive trenden med god utleie på kommunale boliger. Pr. 31.12. var to enheter ledig, og disse er disponert i ettertid. Utleieboligene med over 450.000 kroner i overskudd i forhold til budsjett. Gjennomgangsboliger krever generelt mer vedlikehold. Det har også det siste året vært mange ut- og innflyttinger, spesielt ved Nørnesjordet, noe som har gjort det mulig, men også påkrevd med en del renovering. Vi har samarbeidet godt med driftsavdelingen. Bruk av egne vaktmestre i vedlikeholdsarbeidet gir store fordeler med bedre utnyttelse av ressursene, men vi er avhengig av å kunne ha penger til vedlikehold tilgjengelig. Det er for tidkrevende at finansiering av nødvendig vedlikehold må behandles politisk før arbeidet kan settes i gang. Slikt vedlikehold bør helst kunne skje umiddelbart når enhetene blir ledige, da vi fortsatt har ventelister på tildeling av bolig og tomgangsleie bør holdes på et minimum. Boligsosial handlingsplan som ble vedtatt våren 2011 har vært et godt redskap for både boligutvalget og politikere i arbeidet med prioritering av investering i flere boliger. Planen skisserer behovet for boliger til flyktninger, personer med omsorgsbehov og kommunale gjennomgangs-/ tilflytterboliger. Erfaringen tilsier fortsatt at flere sentrumsnære boliger bør bygges med tanke på disse gruppene.

KANTINA

Drifta ble overført kjøkkenet ved Verjåtunet i 2012. Servicetorget er i samarbeid med økonomi ansvarlig for utfakturering og intern kostnadsfordeling. Dette er et flott trivselstiltak for alle.

Organisasjon og medarbeidere

Fra og med 01.01.2016 har Os vært vertskommune for felles lønnsavdeling for Røros, Os og Holtålen kommune. Bemanningssituasjonen er den samme som i 2016, dvs. 3 årsverk. En av de ansatte er i ferd

med å trappe ned i arbeidslivet og har gått ned til 50 % stilling. En ny person er ansatt i hennes sted. Britt Astrid Fjærli er nyutdannet bachelor i økonomi og administrasjon fra Handelshøyskolen i Trondheim. Hun har i betydelig grad bidratt til å redusere gjennomsnittsalderen på lønnsavdelingen så vi ser fremtiden lyst i møte.

1.10.2016 ble felles regnskapsavdeling startet med Holtålen som vertskommune. Gjennom hele 2017 har vi hatt en avtale med regnskapsavdelingen, om at en medarbeider derifra skulle være tilstede på kommunehuset i Os i gjennomsnitt en dag i uka. Dette har fungert godt. Årsavslutningen ble gjort av en medarbeider fra regnskapsavdelingen og økonomisjefen.

Innen IKT og sikkerhet har vi en IKT/sikkerhetsleder og i tillegg har vi en IT-fagarbeider. De bruker meste av tiden sin ute i virksomhetene.

Skolefaglige rådgiver er kontaktperson i skolefaglige saker. Han utarbeider årlige tilstandsrapporter, rapporterer til sentrale myndigheter innenfor dette området og administrerte refusjonskrav og tilsagn. Han er blant annet systemansvarlig for skoleeiers forsvarlige system og koordinerte lærlingeordningen.

På personal har vi en personalsjef i 100 % stilling.

Servicetorget

Servicetorget hadde tidligere fire hele stillinger med lang fartstid. Dette ble redusert med 50 % stilling i budsjettet fra og med 2016. Kommunikasjonskonsulent startet i jobben høsten 2016. Vedkommende bidrar med sin kunnskap og erfaring og har ansvaret for videreutviklingen av våre nye nettsider og bruken av andre sosial media. Det er et viktig arbeid for Os kommune og benytte slike kanaler til omdømmebygning. Spesielt den yngre del av

befolkningen bruker denne typen informasjonskanaler. Erfaringen så langt tilsier at behovet er langt større enn 50 % stilling.

Digitalisering av bygge- og delingssaksarkiv er påkrevd. Byggesaksarkivet var nesten ferdig klargjort i 2016, og arbeidet med klargjøring av delingsarkivet er godt i gang. Dette bestreber vi å få gjennomført uten ekstra ressurser. Begge arkivene sendes samtidig til skanning ved IKA Trøndelag. Selve innskanningen vil gjøres i 2018.

Kontinuitet er veldig viktig ved servicetorget, og vi er sårbare i forhold til alle arbeidsoppgaver som utføres her. Vi er derfor avhengig av å beholde litt ekstra ressurser til ferieavviklingen.

De ansatte bestreber seg på å levere tjenester av høy kvalitet ut fra de ressurser som finnes.

Vi opplever at brukerne virker fornøyde, men en brukerundersøkelse kunne ha gitt oss innspill på hva vi bør ta tak i og forbedre i forhold til de tjenestene vi skal levere.

På renholdssida har vi også svært stabil arbeidskraft. Vi håper å beholde ansatte i mange år enda.

Samarbeid på tvers av virksomhetsområder er positivt. Det bør bidra til større fleksibilitet og at kommunen blir mindre sårbar ved evt. fravær.

Vedtatte seniortiltak påvirker sentral-administrasjonen bare i liten grad foreløpig. Dette vil variere i forhold til hvor mange ansatte som kommer inn under ordningen.

SEKRETÆR/ SAKSBEHANDLERFUNKSJON

Servicetorget utfører for- og etterarbeid til politiske møter. Det er besparende at alle politiske sakspapirer produseres og sendes ut elektronisk. Etterarbeid og utsending av vedtak via SvarUT har en bra effektiviseringsgevinst.

Vi behandlet 25 saker om skjenkebevilgning for enkeltanledninger i 2017.

Omtaksering av alle eiendommer i forhold til e-skatt ble videreført inn i 2017, og en ansatt har deltatt i dette arbeidet. Ansvaret vil etter dette året legges til servicetorget, og da er det viktig med erfaring.

Vi har sekretærfunksjon for TV-aksjonen hvert år og ansvaret for saksbehandlingen og gjennomføring av politiske valg annethvert år. I 2017 var det stortingsvalg. Sekretærfunksjon for tiltaket «Sommerjobb for ungdom». En ansatt ved servicetorget er også ansvarlig sekretær for beredskap/kriseledelse og loggføring i datasystemet CIM.

Bostøtteordningen administreres ved servicetorget. Flesteparten av søkerne leveres fortsatt søknaden på papir, selv om systemet er lagt godt til rette for å søke elektronisk. Årsaken er mange eldre søkere som ikke behersker elektroniske verktøy. Ny ordning der månedens inntekt for søker innhentes elektronisk og legges til grunn for tildeling ble innført i 2017. Dette forenkler saksbehandlingen lokalt.

FELLESTJENESTER

Virksomheten har ansvar for telefoni-trafikk, porto, kopiering, innkjøp av kontormateriell. Vi utarbeider mange refusjonskrav. Dette gjelder krav for teknisk, barnehage, til HELFO, og NAV for diverse innen fysioterapi, fjernvarme og elektrisk energi i mange av de kommunale boligene, samt minibuss.

Vi utfører mange oppgaver for teknisk og økonomi, deriblant administrasjon og ajourhold av alle avgiftsmodulene i Komtek (kloakk/septikk/renovasjon/feiing/e-skatt). Vi har ansvaret for utfakturerings av alle kommunale avgifter (via forsystem Komtek), byggesaks- og oppmålingsgebyrer, samt refusjon for septikk fakturering.

Månedlig utfakturering av ordinære kommunale avgifter fungerer godt, og er tilbudt alle i 2017. Dette krever litt mer arbeid med tilrettelegging, men gir også en bra effekt i form av mindre utestående kommunale avgifter.

Nye eiendomsskattetakster for alle eiendommer ble vedtatt innført fra 2017, og dette medførte en ekstra arbeidsbelastning for servicetorget.

Mye anvisningsarbeid er delegert fra rådmannen til servicetorget, og all kontering av regninger for teknisk er lagt hit.

Vi har koordinert alt arbeid med utgivelse av Kommunikanten. (3 x år).

Administrasjon av utleie av Oshallen/svømmehallen/fritidsklubben inkludert utfakturering går greit. Idrettslagene fordeler sjøl sine treningstider halvårsvis, og det gjør denne delen av jobben enklere for oss. Vi har en del av utleie til private både av fritidsklubben, idrettshallen og svømmehallen. Dette er positivt, men vi skulle gjerne hatt enda større utleie/utnyttelse av lokalene. Vi har også ansvaret for utleie av Bifrost, Snekkerskola og Hagenjordet med tilhørende avregninger av energi.

POST/ARKIV

Post- og arkivtjenesten er lagt til servicetorget. Arkivansvaret er lagt til leder.

I henhold til arkivloven skal alle kommuner ha en oppdatert arkivplan. Dette arbeidet er dessverre heller ikke blitt prioritert i 2017 pga. kapasitetsmangel. Arbeid med arkiv er ressurskrevende, og klargjøring av arkiv for digitalisering er prioritert.

Samfunnsutvikling

Tilflyttervertrollen er nå i hovedsak overflyttet til Vekst i Os og deres medarbeidere. Men vi samarbeider nært med dem, spesielt i forhold til boliger.

Servicetorget har hatt hovedansvaret for utviklingen av de nye nettsidene. Sidene skal være et oppslagsverk for brukere av kommunale tjenester og kunne benyttes aktivt i en digitaliseringsprosess.

Mest mulig oppdatert informasjon er målet. Dette forenkler arbeidet også for servicetorget, fordi nettsiden brukes som et oppslagsverk også for oss. En del elektroniske tjenester er tatt i bruk. Effektiviteten kan økes ved at vi tar i bruk enda flere elektroniske tjenester og jobber interaktivt. De kommunale nettsidene bør oppgraderes og videreutvikles i takt med utviklingen ellers i samfunnet. I tillegg må de andre sosial media tas i bruk mer aktivt for å nå ut til enda flere.

SvarUt er en tjeneste som er rask og effektiv, og som stort sett fungerer etter intensjonen. Målet er at publikum skal ha sine egne elektroniske postkasser og motta, lese og lagre sin post der. Etter hvert håper vi å ta i bruk SvarInn.

Politiske sakspapirer sendes elektronisk til både formannskapet og kommunestyrets medlemmer inkludert varamedlemmer. Å ta i bruk modulen Politiker i ESA har gitt en bra effektiviseringsgevinst. Sakspapirene legges ut på nettsidene med noen få tastetrykk. Utskrifter etter møter sendes nå kun elektronisk.

Det er viktig at innbyggerne følger med i utviklingen i kommunen, og at de har en reell mulighet til innsyn i saker og i kommunale prosesser. Gjennom kommuneloven har kommunene et omfattende informasjonsansvar. Lovgivningen pålegger også å legge til rette for medvirkning i plan- og utviklingsprosesser.

Målekort sentraladministrasjonen

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	2017 Lands gjennomsnitt
Brukere	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Antall besøkende på hjemmesiden	17 575	11 359	105 679	x
		Utestående fordringer > 60 dager	413 300	443 443	706 692	x
		Refusjonsandel innsendte sykepenges	98,68 %	100,45 %	99,55 %	x
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor, ny type medarbeiderundersøkelse fra 2017				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,7	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,7	x
		Rolleklarhet	x	x	4,7	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,6	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	4,9 %	3,5 %	1,7 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	103,88 %	103,88 %	103,12 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	123,96 %	123,96 %	122,75 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	92,64 %	92,64 %	94,37 %	x

Os skole

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	Kr. 21,24 mill.	Virksomhetsleder <i>Britt S. Svendsen</i>
<i>Regnskap netto driftsutgifter 2017:</i>	Kr. 21,52 mill.	
<i>Antall elever:</i>	152	

Nøkkeltall for enheten

Os skole	2015	2016	2017
Fast ansatte	45	43	41
Faste årsverk	28,8	30,2	30,2
Sykefravær skole, SFO og kulturskole	8,7 %	3,3 %	5,5 %

Ved Os skole er lærerne organisert i team. Barnetrinnet er delt inn i tre team: Team 1-2, team 3-4 og team 5-7. På ungdomstrinnet er hvert trinn et team. Teamleder har ansvar for å fordele oppgaver og fagansvar og ellers ivareta oppgaver delegert av virksomhetsleder.

Voksenopplæringa, som før lå under Os skole, er fra 1.1.2017 lagt under NAV.

Kulturskolen har siden 1. mars 2008 formelt ligget under Os skole, men har sin egen fagleder, Gunn Langeng.

Måloppnåelse

Måling	Indikator	Resultater					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sykefravær	Sykefravær i % av arbeidstimer	4,16	5,3	5,5	8,7	3,3	5,5
Elevundersøkelse	Tilfredshet på en skala fra 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat for alle indeksene unntatt mobbing. Når det gjelder mobbing, betyr lav verdi liten forekomst av mobbing. Tallene er for 7. og 10. trinn, hentet fra skoleporten.no. Tallet for 7. trinn oppgis først.	2017:			2016:		
		Trivsel:			Trivsel: 4,2/4,3		
		Støtte fra lærerne:			Støtte fra lærerne: 4,1/4,2		
		Mestring:			Mestring: 4,0/4,2		
		Faglig utfordring:			Faglig utfordring: 4,2/4,5		
		Elevdemokrati og medvirkning:			Elevdemokrati og medvirkning: 3,7/3,1		
		Støtte hjemmefra:			Støtte hjemmefra: 3,9/4,0		

		Mobbing av andre elever på skolen: Motivasjon: Læringskultur: Felles regler: Utdanningsvalg og yrkesveiledning: (10.trinn) Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i mnd. eller oftere: Vurdering for læring:	Mobbing av andre elever på skolen: 1,1/1,0 Motivasjon: 3,9/3,8 Læringskultur: 3,3/4,1 Felles regler:3,8/4,0 Utdanningsvalg og yrkesveiledning: 3,4 (10.trinn) Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i mnd. eller oftere: 0,0/0,0 Vurdering for læring: 3,7/3,2																												
Nasjonale prøver 5., 8. og 9. trinn	Tall for 5. trinn er unntatt offentlighet pga. at det er få elever, personopplysningsloven, derfor generelle kommentarer. I målekortet er resultater for 5. trinnene i kommunen.	5. trinn har gjort det bedre på nasjonal prøve i engelsk i forhold til 5. i fjor. På prøvene i lesing og regning var det ett poeng lavere enn i fjor. Vi ligger litt under nasjonen på alle prøvene. 8. trinn har svakere resultat på prøven i lesing år i forhold til fjorårets 8. Resultatet på regning er som i fjor, mens det på engelsk litt høyere. Litt under nasjonen i lesing og regning i år, engelsk likt. <table><tr><td>8. trinn</td><td>2016/17</td><td>2017/18</td><td>Nasjonen 17/18</td></tr><tr><td>lesing</td><td>52</td><td>49</td><td>50</td></tr><tr><td>regning</td><td>48</td><td>48</td><td>50</td></tr><tr><td>engelsk</td><td>48</td><td>50</td><td>50</td></tr></table> I lesing er resultatet for 9. trinn litt lavere enn i fjor, og likt med nasjonen. I regning ligger vi høyere enn i fjor, og høyere enn nasjonen. <table><tr><td>9. trinn</td><td>2016/17</td><td>2017/18</td><td>Nasjonen 17/18</td></tr><tr><td>lesing</td><td>55</td><td>54</td><td>54</td></tr><tr><td>regning</td><td>54</td><td>56</td><td>54</td></tr></table>		8. trinn	2016/17	2017/18	Nasjonen 17/18	lesing	52	49	50	regning	48	48	50	engelsk	48	50	50	9. trinn	2016/17	2017/18	Nasjonen 17/18	lesing	55	54	54	regning	54	56	54
8. trinn	2016/17	2017/18	Nasjonen 17/18																												
lesing	52	49	50																												
regning	48	48	50																												
engelsk	48	50	50																												
9. trinn	2016/17	2017/18	Nasjonen 17/18																												
lesing	55	54	54																												
regning	54	56	54																												
Eksamen 10. trinn	Gjennomsnittskarakter på skriftlig eksamen (skoleporten). Landsgjennomsnitt i parentes.	2014: 3,8 (3,7) engelsk	2015: 3,3 (2,9) matematikk	2016: 3,7 (3,6) engelsk	2017: 4,3 (3,4) matematikk																										

Kommentarer til tabellene

Reduksjonen i faste årsverk har gått ned pga faste ansatte med små stillinger i kulturskolen som har slutta. Lærere i skolen som har slutta pga pensjon/AFP er erstatta med faste stillinger.

Sykefraværet gikk noe opp igjen fra i fjor. Årsaken er at vi har hatt flere ansatte med langtidssykemeldinger i varierende størrelser og lengder, men også en del korttidssykdom som ligger innenfor arbeidsgiverperioden.

Eksamensresultatene for 10. trinn vår 2017 var veldig bra. Resultatet i matematikk skriftlig var hele 0,9 over både landsgjennomsnittet og Hedmark fylke.

Økonomi

Regnskapsresultatet for 2017 for Os skole, SFO og kulturskole viser et overforbruk på kr. 273 000. Vi har ikke greid å holde budsjettet pga. store lønnsutgifter. Ved nøye gjennomgang viste det seg at den reelle utgiften pr. ansatt ikke har vært i samsvar med budsjettet. I tillegg har vi flere elever som trenger mye ekstra oppfølging.

Vi strammer fortsatt inn på vikarbruk. Fra høsten 2017 innførte vi at vi ikke setter inn vikar 1. fraværsdag (unntak SFO).

Brukere og tjenester

Os skole hadde pr 31.desember 2017 152 elever. Det er 8 færre enn ved sist årsskifte.

Aldersblanding drives på alle trinn, men mest på 3.-6. trinn. Det gir aldersblanda grupper på inntil 26 på barnetrinnet.

Antall brukere av SFO har gått litt opp. Pr 31.12.2017 bruker 17 elever SFO. Det er en økning på 3 siden sist nyttår. Pga. adferdsutfordringer har vi vært nødt til å øke bemanningen dette skoleåret.

Skolebygg

Ungdomstrinnsbygget er preget av slitasje og rominndelinga er heller ikke spesielt god.

Det er trangt på flere kontorer i læreravdelinga. Vi har også behov for bedre og i hvert fall ett større møterom. Det merkes at luftkvaliteten på barnetrinnet er bedre enn på ungdomstrinnet.

IKT

Elevene på ungdomstrinnet disponerer nå ei datamaskin hver. Etter at de fikk det har problemene med data (innlogginger og slitasje) blitt betraktelig redusert, og de bruker data mye mer i skolehverdagen. På barnetrinnet er det fortsatt få maskiner, problemer med innlogginger og mye trøbbel. Ansatte opplever innloggingsproblemer og treghet med Citrix. Det er fortsatt ønskelig med smartboard på (noen av) klasserommene.

Organisering og medarbeidere

Spesialkompetanse

Inspektørstillinga ble høsten 2017 redusert fra 60 til 30 %. Reduksjonen var ikke nødvendig før til nyttår, men det var mer praktisk å gjøre det ved nytt skoleår. Det gjorde at inspektøren i tillegg ble lærer, kontaktlærer og teamleder på 8. trinn. Arbeidsoppgavene hans ble kutta med 30 %. Til oppvekstsjefen er på plass, ligger de som en tilleggsjobb hos rektor.

Vi har lite spesialkompetanse på skolen, men det er positivt at vi fra høsten 2017 deler ei spesialpedagogstilling med barnehagen (40 % skole, 60 % barnehage). Det ser vi er veldig nyttig, men vi skulle ønske oss flere ansatte med utdanning innen spesial-, sosial- og andrespråkspedagogikk.

Kompetanseheving

En lærer avslutta videreutdanning i matematikk via Kompetanse for kvalitet våren 2017, 30 studiepoeng. Ingen lærere fikk videreutdanning via Kompetanse for kvalitet høsten 2017. Inspektør avslutta rektorutdanning (30 studiepoeng) høsten 2017.

Konklusjon/Utfordringer

Ei utfordring framover vil være å kunne opprettholde et kvalitativt godt skoletilbud innenfor trange, økonomiske rammer. Vi må regne med og fortsatt slå sammen klasser for å holde budsjettet. Vi må videreutvikle måten vi driver aldersblanda undervisning på. Vi innhenter bl.a. kompetanse og erfaring fra Dalsbygda skole og andre naboskoler.

Vi har en økende andel elever med spesielle behov, deriblant flere med utagerende atferd. Det er bekymringsfullt og ressurskrevende (det sliter på personalet og det krever økt bemanning på enkeltelever).

Det er også en utfordring at elevtallet synker.

Det foreligger strengere formelle krav til fagutdanning for å undervise i ulike fag på barne- og ungdomstrinnet. Det må legges til rette for og motiveres for kompetanseheving av eget personalet. Rekruttering av kvalifisert personale innen ulike fagområder blir dessuten generelt stadig vanskeligere.

Vi er veldig takknemlige for at elevene på ungdomstrinnet disponerer ei datamaskin hver. Det har vært ønskelig at elevene på barnetrinnet har hatt den samme muligheten også. Vi ligger langt etter andre skoler der.

Kulturskolen

Salg av tjenester i kulturskolen er litt økende. Ca.130 elever har plass. Det er færre på venteliste. Kulturskolen har 8 ansatte, reduksjon på ca. ei halv stilling fra 1.8.2017. Foruten undervisning til kulturskoleelever, selges det tjenester til skole, barnehage, omsorg, frivillig sang- og musikkkliv.

Dette skoleåret har vi i perioder kurs i tegning/maling og dans. Nytt tilbud er «musikk i livets begynnelse» som kirkekontoret kjøper. Det er stabilt salg til skolene. Aktiviteten er stor og tilbudet variert. Det mangler noe kompetanse på uttrykk som teater og dans.

Utstyr kjøpes inn i samarbeid med skolene, og vi har et samarbeid om teknisk utstyr til arrangement.

Kulturskolen har tett og godt samarbeid med skolene, barnehagen, frivillige sang- og musikkkliv og kulturkontoret.

Vi håper å opprettholde salg av tjenester og gi et godt tilbud til alle som ønsker tjenester fra os

Målekort Os skole

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015 (15/16)	Resultat 2016 (16/17)	Resultat 2017 (17/18)	Lands- gjennom- snitt 2017 (17/18)
Brukere	Opplevd kvalitet	Elevundersøkelsen 7.trinn (skala 1-5) Os skole				
		Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,3
		Støtte fra lærerne	4,2	4,0	4,0	4,4
		Mestring	4,2	3,8	3,9	4,1
		Motivasjon	3,5	3,9	3,8	3,9
		Mobbet av andre elever på skolen	1,5	1,1	-	7,2
		Elevundersøkelsen 10.trinn (skala 1-5) Os skole				
		Trivsel	4,3	4,3	4,4	4,1
		Støtte fra lærerne	4,1	4,2	4,3	4,0

		Mestring	4,1	4,2	3,9	3,9
		Motivasjon	3,6	3,8	3,7	3,5
		Mobbet av andre elever på skolen	1,1	1,0	-	8,3
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet Felles for Os og Dalsbygda				
			Resultat 2015/16	Resultat 2016/17	Resultat 2017/18	Landssnitt 2017/18
		Nasjonale prøver, lesing 5.trinn	49	49	52	50
		Nasjonale prøver, regning 5.trinn	48	50	52	50
		Nasjonale prøver, engelsk lesing 5.trinn	48	46	51	50
			Resultat 2014/15	Resultat 2015/16	Resultat 2016/17	Landssnitt 2016/17
		Grunnskolepoeng gutter	39,3	40,3	38,2	39,2
		Grunnskolepoeng jenter	41,8	44,8	44,7	43,7
Med- arbeidere Os skole	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor				
			Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Landsgj.snitt 2017
		Bruk av kompetanse	x	x	x	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	x	x
		Rolleklarhet	x	x	x	x
		Helhetsvurdering	x	x	x	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	8,7 %	3,3 %	5,5 %	x
Økonomi Os skole	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	115,18 %	116,69 %	109,03 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	224,92 %	173,81 %	190,38 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	99,83 %	105,39 %	101,29 %	x

Dalsbygda skole

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	7,5 mill.	Virksomhets leder/Rektor:
<i>Regnskap netto driftsutgifter 2017:</i>	7,03 mill.	Sidsel K. Eggen
<i>Antall elever:</i>	45	

Nøkkeltall for enheten

Dalsbygda skole	2015	2016	2017
Fast ansatte	12	10	10
Faste årsverk	10,2	8,9	9,9
Sykefravær	3,1 %	5,2 %	2,5 %

Ved Dalsbygda skole er lærerne organisert i team, småtrinn 1.-4. og mellomtrinn 5.-7. I år har vi hatt to teamledere.

Det er flott at sykefraværet har gått betydelig ned.

Resultater fra nasjonale prøver for Dalsbygda skole offentliggjøres ikke. I år har vi veldig gode resultater spesielt i regning hvor alle elevene hadde toppskår.

Henviser til alle resultater i tilstandsrapporten.

Økonomi

Regnskapsresultatet for 2017 viser at vi har et overskudd på ca. kr 462 855.

SFO:

Det er 8 elever som er påmeldt på 6-14 timer.

Brukere og tjenester

Vi har 45 elever her på skolen pr 31.12.2017. Elevtallet vil gå ned. Vi håper det nye boliglaget, Kalvkroken, vi gi bygda nye unge innbyggere. Det er viktig at det kommer noen nye utleieboliger i bygda. Vi håper disse tiltakene vil gi skolen nye elever på sikt.

Elevundersøkelser viser tydelig at elevene trives her på skolen.

Vi arbeider aktivt med atferd og søker samarbeid med foreldrene på dette området. Elevrådet er aktivt med i dette arbeidet. De har gjennomført flere gode tiltak i år for å bedre skolemiljøet.

Vi gjennomfører foreldreundersøkelsen annen hvert år. Vi er med i Kultur for læring, da vil foreldreundersøkelsen være en del av disse kartleggingene.

Skolebygg.

Vi har fine lokaler. Godt vedlikeholdt.

Guttsrommet i det nye fine skuret vårt er nå tatt i bruk, og vi er klar for å selge tjenester. En alternativ læringsarena der man får koblet teori og praksis. Fint for noen elever med litt «verkstedarbeid» i perioder.

Samarbeidspartene i skolesamfunnet (elevråd, FAU og Samarbeidsutvalget) har vært aktive og positive fora, noe som spesielt styrker samarbeidet hjem – skole – lokalsamfunn.

Dalsbygda skole jobber aktivt ut mot lokalsamfunnet. Vi har glede av å samarbeide med mange ressurspersoner i miljøet og vi prøver å gi bygda noe tilbake. På denne måten blir elevene kjent i nærmiljøet sitt og får et godt forhold til bygda si.

Organisering og medarbeidere

Det er kunnskapsrike lærere på skolen, som ser verdien av å jobbe med Kunnskapsløftet ut mot lokalsamfunnet. Vi er gode til å bruke nærområdene våre til undervisning. Det er viktig for oss at elevene får røtter til bygda si, da kommer de kanskje tilbake en gang.

Vi har gode lærere som er flink til aktivt å bruke den generelle delen av Kunnskapsløftet. Vi ønsker at elevene våre skal få med seg «en ballast» til å takle livet, mye av det ligger i den generelle delen av læreplanen.

Vi har hele tida fokus på arbeidsmiljø. Et godt arbeidsmiljø, et fleksibelt personale og høy grad av trivsel har bidratt til at sykefraværet er lavt.

Medarbeidertilfredshet:

Medarbeidersamtaler ble gjennomført i april 2017.

HMS-rapportering er gjennomført.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor vil bli gjennomført høsten 2018.

Kompetanseheving

Det stilles stadig strengere krav til oppfølging av elever, faglig og sosialt. Hele personalet må til tider være med på kompetanseheving.

Dalsbygda skole er med i fådeltskolenettverket i Nord Østerdal. Det er skolekontoret på Tynset som samordner dette nettverket. Det er viktig at vi setter fådeltskolepedagogikken på kartet igjen. Det kommer stadig nye lærere som bør skoleres i denne pedagogikken. Lærerne her på skolen har fått opp øynene for hvilke muligheter en fådeltskole har med aldersblanding og tverrfaglige opplegg.

Kultur for læring.

Kommunen har bestemt at vi skal være med på Kultur for læring i regi av Fylkesmannen i Hedmark og Senter for praksisrettet utdanningsforskning. Disse har gitt oss mange gode svar, som vi skal bearbeide og lage tiltak på. De tiltakene skal starte opp og gjennomføres i 2017/ 2018. Ny kartlegging i Kultur for læring høsten 2018.

Organisering skole

Vi er en 4-delt skole hvor vi organiserer oss i to team.

Lærerne har arbeidstid fra 8.00 til 15.00 hver dag. Vi har fellestid hver morgen og en lengre fellestid hver onsdag. Lærerne har team møter en gang i uka.

Vi har flinke assistenter som gjør et godt arbeid. Assistentene blir til enhver tid brukt der behovet er størst.

Spespedteam

Her på skolen er det rektor og to lærere som sitter i spes.ped.teamet.
Det er faste møter gjennom året. Vi samarbeider tett med PPT.

Leksehjelp.

Vi har nå fordelt leksehjelptimene fra 3. til 7.klasse. Det er leksehjelp på torsdager kl 08.00 og på onsdager kl 13.30.

Konklusjoner/Utfordringer

Elevtallsutviklingen i hele kommunen er bekymringsfullt. Vi jobber hardt for at tidligere elever skal flytte tilbake.

Vi er en aktiv skole som jobber mye med omdømme. Alle ansatte er involvert i dette arbeidet og ser betydningen av det.

Foreldregruppa er en veldig god samarbeidspartner. De jobber aktivt for at elevene her på skolen skal ha et oppgradert og flott nærmiljø

Vi har et godt forhold til lokalsamfunnet og får mange impulser derfra.

Målekort Dalsbygda skole

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	2017 Landsgjennomsnitt
Brukere	Opplevd kvalitet	Elevundersøkelsen 7.trinn (skala 1-5) Dalsbygda skole				
		Trivsel Indikatoren het sosial trivsel før 13/14	4,8	4,6	x	x
		Støtte fra lærerne Indikatoren het trivsel med lærerne før 13/14	4,6	4,4	x	x
		Mestring	4,0	4,3	x	x
		Motivasjon	4,4	3,9	x	x
		Mobbing på skolen	1,0	1,0	x	x
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Nasjonale prøver, lesing 5.trinn	49	49	52	x
		Nasjonale prøver, regning 5.trinn	48	50	52	x

		Nasjonale prøver, engelsk lesing5.trinn	48	46	51	x
		Grunnskolepoeng gutter	40,3	-	-	x
		Grunnskolepoeng jenter	44,8	-	-	x
Med- arbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	x	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	x	x
		Rolleklarhet	x	x	x	x
		Helhetsvurdering	x	x	x	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	3,1 %	5,2 %	2,5 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	107,07 %	98,08 %	100,74 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	679,33 %	163,89 %	370,65 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	100,24 %	93,22 %	93,83 %	x

Barnehager

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	10,06 mill	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter:</i>	10,48 mill	Lene Westvold Eggen

Nøkkeltall for enheten

Barnehagene	2015	2016	2017
Fast ansatte	31	26	24
Faste årsverk	19,3	20,6	20,0
Sykefravær	8,2 %	9,3 %	5,5 %

Organisering

De kommunale barnehagene er organisert i 5 avdelinger på 2 steder:

- Furuholtet barnehage, Skogstjerna 18 plasser, Tytingen 12 plasser, Tuppln 12 plasser.
- Sundmoen barnehage, Røsslyngen 18 plasser, Kreklingen 18 plasser

Furuholtet og Sundmoen ble fra 15.08.2017 lagt ned, og vi flyttet inn i nye Os barnehage. Det er en 4 avdelings barnehage. Den er bygd med 2 småbarnsavdelinger, hvor vi kan ha 12 barn på hver, og 2 storbarnsavdelinger, hvor det er plass til 24 barn på hver.

- Dalsbygda barnehage, 18 plasser.

Barn over 3 år teller 1 plass, mens barn under 3 år teller 2 plasser.

Antall barn pr 31.12.2017:

Os:	
Knerten	8 barn (16 plasser)
Veslefrikk	11 barn (12 plasser)
Askeladden	12 barn
Rødhetten	16 barn
Dalsbygda	11 barn (15 plasser)
Til sammen	68 barn (81 plasser)

Os Kommune har ikke privat barnehage.

Økonomi

Avviket mellom budsjett og regnskap viser et underskudd på kr 410 999.

Dette skyldes i stor grad utvidet behov for flere ansatte i forhold til barn med spesielle behov, enn forventet. Vi har også tapt mye på inntektene, da vi har mange ledige plasser.

Ressursinnsats**Foreldrebetaling:**

Os kommune har flate satser når det gjelder betaling for barnehageplasser. Det vil si at alle betaler det samme, uavhengig av foreldrenes inntekt. En 100 % barnehageplass koster i dag 2 730,- kroner i Os kommune. Det vil si at vi forholder oss til maksimalprisen som er bestemt fra sentrale hold.

Matpenger kommer i tillegg.

Søskenmoderasjonen er på 30 % for barn nr. 2, og 50 % for barn nr. 3.

Regjeringen innførte fra 1.5.2015 en nasjonal ordning som sikrer at ingen familier skal betale mer enn seks prosent av inntekten for en barnehageplass.

Husholdninger med samlet skattepliktig kapital- og personinntekt under kr. 486.750,- kan søke reduksjon i foreldrebetalingen.

Brukere og tjenester

Os kommune kan nå tilby barnehageplasser til de som ønsker det. Vi har 0 barn på venteliste. Vi har et hovedopptak for høsten, men har i tillegg løpende opptak, der vi tar inn barn såfremt det er plass, bortsett fra tidsrommet 01.06 – 15.08.

Høsten 2017 åpnet den nye barnehagen på Os. Det er en flott barnehage, som er lagt til rette for at både barn og ansatte skal trives. De ansatte har en egen personalfløy, med arbeidsplasser, møterom, kontorer og personalrom. Barna har avdelinger som er bygd som en barnehage, vi har et stort allrom, som blir mye brukt. Uteområdet er også veldig variert i terreng, og med mange aktivitetstilbud. I tillegg har vi nærhet til skiløype, fotballbane, skole, basseng, hall og bibliotek.

Organisering og medarbeidere

Barnehagene i Os rommer 20,0 årsverk.

I 2016 hadde vi til dels veldig stort sykefravær på enkelte av avdelingene. Vi jobber aktivt med å holde sykefraværet nede på et akseptabelt nivå, både i samarbeid med personalsjefen og NAV.

Det er derfor svært gledelig at vi i 2017 endte på et sykefravær på 5,5 %.

I forhold til medarbeidersamtaler blir det sagt at de aller fleste trives veldig bra på jobb, og at det er et godt arbeidsmiljø.

Å arbeide i barnehage er fysisk utfordrende, og vi er også utsatt for smitte i forhold til forkjølelse, farang og lignende.

Organisering:

Den administrative ledelsen i Os kommunale barnehage består av av virksomhetsleder i 100 %, og nestleder i 60 %, og styrer i Dalsbygda barnehage i 20 %.

Virksomhetsleder har kontorsted på Os, med kontor i Dalsbygda en gang i uka.

I Dalsbygda barnehage har pedagogisk leder hatt 20 % styrerfunksjon i 2017. Dette har fungert veldig bra. Vi har da hatt mulighet til et «lederteam» for barnehagene.

Å arbeide i barnehage er fysisk utfordrende, og vi er også utsatt for smitte i forhold til forkjølelse, farang og lignende.

Tilsyn

I følge Lov om barnehager skal kommunen føre tilsyn med barnehagene i kommunen.

Os kommune har inngått et samarbeid med Tolga og Tynset kommune der de barnehageansvarlige i de tre kommunene fører tilsyn med hverandre. Det vil da si at det er Tolga og Tynset som har

tilsyn med Os, mens barnehageansvarlig i Os, for eksempel er med å ha tilsyn i barnehagene i Tolga og en del av barnehagene på Tynset.. Vi har utarbeidet en plan, der alle barnehagene vil ha tilsyn en gang annet hvert år.

Tilsynsplanen er godkjent av kommunestyret.

I løpet av 2009 og 2010 har vi hatt tilsyn i alle barnehagene i Os, Tolga og Tynset kommune. I 2011 valgte vi å jobbe med de feltene der vi har oppdaget muligheter for forbedring. I 2012 startet vi en ny "runde" med tilsyn. Sundmoen barnehage hadde tilsyn våren 2012 og Dalsbygda barnehage hadde høsten 2012. Furuholtet barnehage hadde tilsyn våren 2013. Tilsynsmyndigheten fant verken avvik, eller noen grunn til å komme med merknader. Dette viser at det jobbes meget bra i barnehagene i Os.

Sundmoen barnehage hadde tilsyn høsten 2015. Der ble det hverken avdekt avvik eller merknad. I 2016 var det Dalsbygda barnehage som hadde tilsynsmyndigheten på besøk. Det ble ikke avdekket noen avvik, og det ble heller ikke gitt noen merknader. Noe som er veldig bra.

Furuholtet hadde tilsyn våren 2017. Det ble ikke avdekket hverken avvik eller gitt noen merknader.

Språk

Barnehagene i Os kommune har sammen med de 6 andre kommunene i Nord-Østerdal hatt et felles prosjekt rettet mot økt kompetanse i forhold til minoritetsspråklige barn. Der hovedmålsettingen har vært: "Hvordan bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn og utvikle flerkulturell praksis i barnehagen". Prosjektet har fått midler av Hedmark fylkeskommune. Dette samarbeidet har økt fokuset på språk også for de som ikke er minoritetsspråklige, og språk er et av de temaene vi satser mest på. De ansatte har også fått økt sin kompetanse, gjennom kursing og faglig påfyll.

Prosjektet, i regi av fylkeskommunen, ble avsluttet i 2012. Men kommunene i Nord Østerdal har fortsette jobbingen med de fremmedspråklige. Vi ser at det har ført til bedre rutiner, og økt fokus på systematisk jobbing.

Barnehagen på Os har mange fremmedspråklige, både de som har kommet til Norge som flyktninger, og i forhold til arbeidsinnvandring. Flyktningene er fra Eritrea.

Veiledning

Samarbeidet i barnehagesektoren i Nord Østerdal er meget bra, og vi har jevnlig møtepunkter, og felle prosjekter som vi jobber mot.

I 2015 har vi hatt fokus på veiledning. Der styrere og pedagogiske leder fra alle kommunene har blitt kurset i veiledningsteknikker. Dette kommer hele personalgruppa til gode da det blir brukt som metode på ulike møtearenaer i barnehagen for faglig og personlig utvikling.

I 2016/ 2017 har det vært fokus på utviklingsarbeid i barnehagen. Styrer, virksomhetsleder og ped.ledere har blitt kursa gjennom et felles prosjekt i Nord-Østerdal. I de ulike barnehagene har vi hatt forskjellige utviklingsarbeid, som toddler-kultur, fokus på voksenrollen i lek og alternativ kommunikasjon.

Høsten 2017 startet prosjektet «kultur for læring» opp i barnehagen. Det var felles oppstart for hele Hedmark. Høsten har vært brukt til kursing for enkelte i ledergruppen. Vi gjennomførte undersøkelsen, med svarfrist 01.12.2017. Resultatene er enda veldig fersk, så jeg vil komme nærmere innpå dem neste år.

Lokalsamfunnsutviklinger / utfordringer

Os kommune har topp moderne barnehagelokaler både på Os og i Dalsbygda. Så nå gjelder det å markedsføre oss for å klare å få noen til å flytte tilbake til kommunen, nye tilflyttere må ønskes velkommen, og ikke minst må vi utvikle barnehagene for å bevare de familiene som bor i kommunen nå. Kultur for læring skal etter hvert hjelpe oss i finne ut hvordan skal vi jobbe for å heve kvaliteten på de tjenestene vi tilbyr.

Samfunnsmessig er det lurt å ha noen ledige plasser, slik at vi kan reklamere at på Os får de barnehageplass på «dagen».

Målekort Barnehager

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	2017 Lands gjennomsnitt
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet – foreldre i barnehagen (skala 1-5)				
		Relasjon mellom barn-voksen	x	4,7	x	x
		Trivsel	x	4,7	x	x
		Informasjon	x	4,1	x	x
		Barnets utvikling	x	4,6	x	x
		helhetsvurdering	x	4,2	x	x
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		«Alle med» skjema brukes på alle barn	x	x	x	x
		Antall foreldresamtaler pr barn.	x	x	2	x
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,3	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,1	x
		Rolleklarhet	x	x	4,4	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,2	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	8,2 %	9,3 %	5,5 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	103,93 %	101,93 %	106,0%	x
		Inntekt i forhold til budsjett	118,74 %	122,97 %	114,82%	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	100,69 %	97,52 %	104,08%	x

Helsetjenesten

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	8,06 mill.	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter:</i>	7,37 mill.	Helge Lund

Nøkkeltall for enheten

Helsetjenesten	2015	2016	2017
Fast ansatte	13	13	13
Faste årsverk	9,7	9,7	9,7
Sykefravær	1,1 %	8,1%	5,6 %

Organisering

Helsetjenesten består av Fysioterapiavdelingen, , ergoterapitjenesten, Psykiatrisk sykepleie, Legetjenesten, legevakt, miljørettet helsevern og Helsestasjonstjenesten.

Tjenesteområdet dekker mange fagområder og tjenester, det er stor kompleksitet i lover, forskrifter og avtaleverk, og brukergruppen strekker seg fra 0-100år +.

Sykefraværet ligger på et gledelig lavt nivå i flere år, noe som kan vise at personalet i helsetjenesten er fornøyd i jobben. Langtidssykefravær forklarer de 8,1%.

Legeårsverk er uforandret for Os i 2017. Det at vi ligger over gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner må sees i sammenheng med at vi har behov for 3 leger (2 faste + turnuslege) for å dekke løpende oppgaver og vaktforpliktelser med nabokommunene. Likeledes er det slik at kommuneoverlegen leies ut til tilsvarende tjeneste i Røros og Holtålen kommuner.

Antall fødsler er lavere (9 i 2017), dette medfører også at antallet kontroller knyttet til barnets alder blir noe lavere.

Gjennomsnittlig listelengde viser seg å være stabil de siste 3 årene svarende til ca. 100 færre enn antall innbyggere i kommunen..

Økonomi

Tjenesten er hensiktsmessig dimensjonert, men marginene er små og det skal lite til før trivselen og evnen til å utføre arbeidet godt kan endres ved innsparingskrav. Inntjeningen ved legekontoet har vært lavere enn tidligere, men det henger sammen med at antall sykepleiere ved legekontoet har vært redusert med 0,4 årsverk. Dette har medført mindre inntjeningsmuligheter ved prøvetaking, prosedyrer etc.

Brukere og tjenester

Legetjenesten

Alle legene er fastlønnede slik at alle inntekter i år er til kommunen (dvs. egenandeler fra pasienter og refusjoner fra NAV-trygd). Kommunen får refusjon svarende til ca. kr 230 000,- for turnuslegen som har en lønn på ca. kr 552 000,- pr år. Dvs. det skal liten inntjening til før turnuslegen er et ”null-prosjekt”.

Det er 2 legehjemler + turnuslege. Ved legekantoret er det ansatt sykepleiere, bioingeniør og helsesekretær. Til sammen er det 1898 listeplasser i Os kommune som kun er litt under antall innbyggere i kommunen.

LV-sentralen v/Rørros sjukehus har 1 årsværk som finansieres av kommunene, Rørros, Os og Holtålen som utgjør legevakt-distriktet. Tjenesten virker velfungerende.

Helsestasjon – skolehelsetjeneste

Helsestasjon har en bemanning på 1 stilling. Kommunen kjøper jordmortjeneste fra Tynset sykehuset tilsvarende 10 % stilling. Dette er en obligatorisk tjeneste under helsestasjonen. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har en sentral rolle i det forebyggende og sosiale arbeidet med foreldre, barn og ungdom.

Av den totale barne- og ungdomsmassen er det ca. 20 % som trenger ekstra oppfølging av helsesøster, dvs. ca. 90 elever. Helsesøster er folkehelsekoordinator i kommunen og har tett samarbeid med andre i Hedmark kommune.

Det er opprettet faste tverrfaglige/ tverrsektorielle møter både opp imot skoler og rehabiliteringstjenesten. Helsesøster med andre relevante faggrupper deltar i ansvarsgruppemøter. Det har vært en økt satsing på individuell plan, for barn med sammensatte hjelpebehov. Helsesøster er engasjert i 50% stilling som leder for prosjektet BTI (bedre tverrfaglig innsats). Det er derfor engasjert helsesøster i 50% stilling med hovedansvar for skolehelsetjenesten i den perioden prosjektet går (foreløpig frem til 1/9-2018)

Fysioterapitjenesten

Fysioterapi tjenesten i kommunen har i dag 0,8 stilling som fastlønnet fysioterapeut + 1,0 årsværk for privatpraktiserende fysioterapeuter. Disse har driftsavtale med kommunen.

Psykiatrisk sykepleie

Tjenesten har en psykiatrisk sykepleier i 100 % og sykepleier i 90 % stilling (fra 17-1-2013). Tilbudet til mennesker med psykiske plager eller langvarig psykisk lidelse er samtale og samhandling etter behov. Psykiatrisk sykepleier er bindeleddet mellom 1.- og 2.-linjetjenesten, og er koordinator mellom de instanser som yter relevante tjenester, som sosialkontor, NAV, trygdekontor m.fl.

Organisering og medarbeidere

De ulike avdelinger er temmelig selvgående enheter med stor grad av autonomi. Det er lite behov for detaljstyring. Medarbeiderne virker fornøyde med arbeidet og måten de får utføre dette på. Stabil bemanning bekrefter dette.

Trygge lokalsamfunn

Antall ulykker er fortsatt stabilt lavt.

Ulykkesregistreringen har i 2017 vært mangelfull (men i bedring) pga. omlegging til nytt journalsystem.

Samarbeid med andre

Os kommune innledet samarbeid med Rørros og Holtålen kommuner om bruk av IMA plasser ved Rørros sykehus. Det har vært benyttet i varierende omfang, men vist seg å være et nødvendig tilskudd på plasser for denne gruppen.

Kommunal øyeblikkelig hjelp (KAD) senger er lokalisert ved Røros sykehus og i samarbeid med Røros og Holtålen kommuner.

Målekort Helsetjenester

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	2017 Lands gjennomsnitt
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Dekningsprosent for vaksinerte barn ved helsestasjonen.	x	x	x	x
		Ventetid for time til legeundersøkelse	x	x	x	x
		Opplever du at du får den hjelp du trenger ved helseseksjonen? Tilfredshetsundersøkelse	x	x	x	x
		Andel overvekt i 3.klasse (KMI >25)	x	x	x	x
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,4	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,1	x
		Rolleklarhet	x	x	4,3	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,5	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	1,1 %	8,1 %	5,6 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	108,59 %	115,74 %	109,02%	x
		Inntekt i forhold til budsjett	122,83 %	134,80 %	148,46%	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	96,80 %	105,37 %	91,51%	x

NAV/Sosialtjenesten

Regulert budsjett 2017:	12,6 mill.	Virksomhetsleder Guri Nordsveen
Regnskap netto driftsutgifter:	10,8 mill.	

Nøkkeltall for enheten

NAV/sosiale tjenester	2015	2016	2017
Fast ansatte kommunalt	3	3,8	3,8
Fast ansatte statlig	2	2	2
Engasjement ruskonsulent, midler fra Fylkesmannen	1	1	1
Faste årsverk kommunalt	3	3,8	3,8
Sykefravær	0,6 %	8,9 %	6,60 %

Nav gir mennesker muligheter. Muligheter for arbeid og aktivitet for flest mulig og muligheter for inntektssikring i henhold til lovbestemte rettigheter.

Organisering

- NAV kontoret med sosialtjeneste, administrasjon statlig bostøtte, flyktningetjeneste, rus.
- Barnevernet, interkommunalt med Rørø som vertskommune
- Krisesenteret, kommunen har avtale med Gudbrandsdal krisesenter

Økonomi

Tallene nedenfor viser forbruket for enkelte tjenester i 1000 kr:

	2015	2016	2017
3300, Sosialtjenesten	991	996	881
3310, Økonomisk sosialhjelp	1613	1591	1451
3320, Økonomisk støtte	- 1	0	0
3330, Forebyggende arbeid	157	130	141
3350, Barnevern	1302	1419	1501
3360, Tiltak Barn/Unge	26	46	44
3370, Barnevernstiltak utenfor	880	3839	2743
3400, Tiltaksarbeid	508	513	1382
3450, Introduksjonslønn	-353	-60	2683
3460, Kvalifiseringsstønad	0	0	0

Antall	Type stønad	kroner mottatt
6	Kun sosialhjelp	47.057-112.983
20	Supplerende sosialhjelp	200- 10.906
16	Supplerende sosialhjelp	11.678-29.700
13	Supplerende sosialhjelp	30.919. – 146.465
15	Introduksjonsprogrammet	82.288- 205.083

I 2017 var det kun 6 personer som kun hadde sosialhjelp «inntekt». De aller fleste har supplerende stønader slik som tiltakspenger, trygd og eks. bostøtte fra husbanken. Det er jobbet målrettet med mål om arbeid og aktivitet for alle som er brukere av NAV, og våre tall viser at det nytter.

Partnerskap

Nav-kontoret består av partnerskap mellom stat og kommune. Oppgavene omfatter lov om sosiale tjenester i NAV, arbeidsmarkedsloven og folketrygdloven. Det lokale partnerskapet evalueres årlig i møte mellom rådmannen, NAV Hedmark og lokal NAV leder.

NAV skal møte det enkelte menneske med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet.

Brukere og tjenester

Sosiale tjenester

46 personer fikk utbetalt sosialhjelp i 2017. Statistikken vises også flyktningene som mottar introduksjonslønn, 16 stykker mottok introduksjonslønn. Her er også innberegnet utgifter til etablering etc. i den første tiden etter bosetting.

NAV Os har tydelig fokus på å motivere og veilede den enkelte til aktivitet eller jobb. De fleste som får innvilget sosialhjelp har ofte andre økonomiske ytelser fra NAV slik som tiltakspenger, trygd eller bostøtte fra Husbanken. Sosialhjelp skal ideelt sett være unntaket og kun i en overgangsfase for de som ikke er i stand til å leve av egen inntekt.

Mange av de som søker sosialhjelp har som oftest sammensatte problemer ved siden av manglende inntekt og økonomisk evne til å betale løpende utgifter. I møte med hver enkelt fokuserer vi på den enkeltes ressurser og muligheter for å komme i jobb. NAV Os bruker aktivt statlige virkemidler som eksempelvis jobbklubb, arbeidspraksis i ordinær virksomhet og benytter arbeidsmarkedsbedriftene TOS ASVO A/S og Meskano A/S, i arbeidet med å avklare arbeidsevne og forberede den enkelte til å komme i arbeid.

Målet er at så mange som mulig skal kunne forsørge seg selv, og unngå passiv stønad. Ungdom under 30 år har en særskilt prioritering. Tidlig og tett oppfølging er viktig for å hindre at unge får lange perioder utenfor arbeidslivet som kan ende med uføretrygd og varig ekskludering fra arbeidslivet. Ungdomsinnsatsen som skal sikre unge ledige raskere oppfølging fra NAV-kontoret for å komme i arbeid eller fullføre utdanning.

Det er en overordnet samarbeidsavtale mellom NAV Hedmark og Hedmark fylkeskommune som forplikter NAV og videregående opplæring til et tett samarbeid for utsatte ungdommer. Regionalt jobber vi tett med oppfølgingstjenesten og de videregående skolene. Det avholdes faste regionale møter og møter ved behov rundt den enkelte ungdom.

Det er få arbeidsledige unge i Os. Ungdom som henvender seg til NAV får tett oppfølging. Vi samarbeider med videregående opplæring, fagopplæring og hjelpeapparatet opp mot den enkelte ungdom. Vårt mål for den enkelte er tilbake til skole / lære plass eller over i tiltak slik at den enkelte ungdom er i aktivitet.

Kommunen har i følge gjeldsrådgivningsloven plikt til å gi gjeldsrådgivning. Personer som har store utfordringer med å betale gjeld og/eller problemer med å disponere pengene slik at de strekker, kan få rådgivning og veiledning fra NAV. Hensikten med økonomisk rådgivning er å bidra til at den enkelte skal bli i bedre stand til å se løsninger og styre egen økonomi. En av veilederne ved NAV Os har det daglige ansvaret for gjeldssaker i kommunen. NAV Os deltar på kompetansehevende kurs i regi av fylkesmannen i forbindelse med gjeldsrådgivning.

Statistikk på behandling av gjeldsrådgivningssaker viser at Os mottok 10 nye saker i 2017. 2 saker var overført fra 2016. 10 saker ble ferdigbehandlet/avsluttet i 2017, og 2 saker ble overført til 2018. I 2017 ble 7 saker løst ved enkel råd og veiledning. I tillegg gis det mye økonomisk veiledning i samtale med den enkelte bruker som ikke er fattet vedtak for.

Flyktninger

Kommunestyret har vedtatt å bosette 48 flyktninger i perioden 2016 til 2019. Tallet inkluderte enslige mindreårige flyktninger og familiegjenforeninger. 2017 ble det bosatt 1 flyktning i Os kommune. Os kommune har i alt bosatt 78 flyktninger siden 2008. I 2016 fikk vi 1 ny innbygger fra Eritrea.

Kravet er at nye borgere skal tilbys introduksjonsprogram seinest etter 3 måneder. Statens skjerpede krav for å få utstedt reisebevis og kredittilsynets endrede krav, gjør at det tar tid fra vi har fått bosatt en innvandrertil vedkommende har fått reisebevis og egen konto i banken. Dette forsinker også igangsetting av introduksjonsprogrammet.

Målet etter endt introduksjonsprogram er arbeid eller utdanning slik at de kan leve av egen inntekt og bidra på lik linje med andre i kommunen. Det er viktig å invitere flyktninger til deltagelse i foreninger, dugnader og frivillig virksomhet for å skape tilhørighet til kommunen vår. Det er krevende å nå vår målsetning om flyktninger i arbeid innen rimelig tid.

Norskopplæring og samfunnsorientering kjøper Os kommune av Røros kommune ved Røros voksenopplæring.

NAV har ansvar for oppfølging av flyktningene, Rundt mottak av flyktninger har kommunen en sammensatt gruppe bestående av rådmann, ordfører helsestasjon, psykiatri, NAV, barnehage, skole og kultur.

Rus og edruskapsvern

August 2015 ble det ansatt en ruskonsulent på NAV. Det er et felles prosjekt med Tolga, finansierer av fylkesmannen. Os er vertskommune og sitter med prosjektansvar.

Formålet er å motivere brukere som er i faresonen, de som har utviklet eller er på vei ut av rusmisbruket til en mer aktiv hverdag. Målet er også her aktivitet og arbeid.

Brukerplankartlegging for 2017 viste at vi har 22 brukere med rus som en del av sine utfordringer. Vi har her samarbeid med legekantoret, psykiatri og omsorgstjenesten. En regner med at det er mørketall.

Ruskonsulentene jobber også forebyggende og oppsøker skolen på 8-9 og 10 klassetrinn. Hun er også invitert inn på foreldremøter for informasjon om rus og grensesetting for egne barn.

NAV får også henvendelser fra arbeidsgivere og pårørende vedrørende enkelt personer med bekymring rundt rus.

Os kommune har fora for samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) med politiråd, OBS-team og arbeidsgrupper etter behov. De jobber også med rusforebygging.

Os kommune behandler søknader om skjenkeløyve. Securitas foretar lovbestemt kontroll med bevillingshavere.

Barnevern

Os er en av partene i et interkommunalt samarbeid om barnevern, sammen med Holtålen og Røros. Tjenesten er lokalisert på Røros som er vertskommune. Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Oppfølgingen omfatter råd og veiledning til hjemmet, støttekontakt, besøkshjem, hjemkonsulent, ansvarsgruppe og økonomisk støtte til blant annet barnehageplass, SFO og fritidsaktiviteter. Rent unntaksvis kan barn flyttes til fosterhjem.

I følge KOSTRA tallene for 2017 hadde 10,5 av barn i Os kommune tiltak gjennom barnevernet i 2017.

Barnefattigdom

Tallene fra Bufdir viser at Os kommune er det 9 % av barn som lever i familier med vedvarende lav inntekt. Dette omfatter 29 barn. Os kommune søkte om midler fra Bufdir til aktivitetskort og gratis sommer SFO for barn i lavinntektsfamilier.

Vi fikk tildelt kr 500.000 i fattigdomsmidler i 2017. Planlegging tok tid slik at Os kommune først i 2018 tilbyr fritidsaktiviteter til barn i lavinntektsfamilier etter søknad. Kommunen har også investert i utstyr for å delta på disse aktivitetene. Vi har mange barn som nå har fått mulighet til å delta.

Krisesentertjenester

Siden 2012 har Os har en samarbeidsavtale med Gudbrandsdøl Krisesenter IKS om kjøp av tjenester. Følgende kommuner er med i samarbeidet: Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga, Tynset Senteret har beliggenhet i Lillehammer. Det interkommunale selskapet består av følgende eier kommuner Lillehammer, Lesja, Dovre, Sel, Skjåk, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer og Gausdal. Gudbrandsdal Krisesenter er et tilbud til de som har vært eller er utsatt for vold i nære relasjoner. Krisesenteret har døgnåpen telefon. De tilbyr støtte, og veiledning, dagsamtaler for kvinner og menn, advokathjelp, tolketjeneste, et midlertidig trygt boligtilbud, hjelp til kontakt med øvrig hjelpeapparat, rusfritt miljø og nettverksgrupper.

Samarbeidsavtalen ble reforhandlet høsten 2015. Foranledningen var tilsyn fra fylkesmannen om kommunenes internkontroll med vårt krisesentertilbud. I forarbeidet til ny avtale var det et bredt interkommunalt samarbeid som ført til en tydeligere og mere konkret avtale.

Bostøtte

NAV Os administrerer søknader og tildeling av statlige bostøttemidler. 34 husstander har i hele eller deler av 2017 mottatt bostøtte. I gjennomsnitt pr. mnd. har den enkelte husstand mottatt kr. 1.932,- i bostøtte. Det ble utbetalt kr. 506.417,- i bostøtte til søkere i Os kommune for 2017.

Brukerundersøkelsen 2017

Årlig gjennomfører NAV brukerundersøkelse. I 2017 ble brukerundersøkelsen utført elektronisk, med direkte henvendelse til et utvalg av brukere fra hele landet. Dette for å speile hele spekteret av brukere og ikke bare de som møter på NAV kontoret. Tallene er ikke brutt ned til kommunenivå. På landsbasis svarte 10.000 brukere på undersøkelsen, og flertallet er fornøyd med NAV sine tjenester.

Organisasjon og medarbeidere

Tjenesteområdet 06 NAV hadde totalt 5,8 stillingshjemler iberegnet 2 statlige ansatte. I tillegg ble ruskonsulenten ansatt i prosjektstilling fra den 01.08.15. Prosjektstillingen deles mellom Tolga og Os kommune.

NAV Os har en stabil og erfaren arbeidstokk. I 2016 har fraværet økt betraktelig. I et lite arbeidsmiljø vil kun en sykemeldt gi store utslag på fraværstatistikken, slik som i dette året. Folk trives på jobb selv med høyt arbeidstrykk.

Samtlige medarbeidere deltok på medarbeiderundersøkelsen 2017. På landsbasis er vold og trusler mot NAV ansatte en utfordring. Vi har også på NAV Os brukere som kan utgjøre en fare. Medarbeiderundersøkelsen viser at det er ingen ved NAV Os som har blitt utsatt for vold i tjenesten. I følge undersøkelsen har NAV Os ingen episoder med verbale trusler. Totalt sett svarer samtlige at de er stolt av å jobbe i NAV og at medarbeiderne opplever at det leveres enda bedre tjenester til brukerne i NAV.

Konklusjoner og utfordringer

NAV Os jobber aktivt for å nå NAV`s hovedmålsetning om flere i arbeid og aktivitet og færre på passiv stønad. Økonomisk sosialhjelp skal kun være en midlertidig løsning og et sikkerhetsnett når alle andre muligheter til egen inntekt svikter.

De aller fleste mottakere av sosialhjelp har supplerende utbetalinger. Det er slik at lønn fra vikarjobb / deltidsjobb, tiltakspenger eller andre trygdeytelser ikke strekker til når husleia, strøm og forsikringer skal betales.

I tillegg får mange gjeldsproblematikk som følge av manglende oversikt over egen økonomi og urealistiske forventninger om egen fremtidig inntekt. Behovet for informasjon og rådgivning på området privatøkonomi er stort.

Unge som faller ut av skole og arbeid er en utfordring. Selv om Os i likhet med de andre kommunene i Nord Østerdal kan vise til bedre gjennomføring av videregående opplæring enn ellers i fylket. Det er viktig at vi klarer å fange opp den enkelte ungdom.

Samhandling mellom NAV, skole, oppfølgingstjeneste og arbeidsgivere er vår arena for å hjelpe unge tilbake i skole eller jobb. NAV Os forsøker å fange opp de unge så tidlig som mulig. Ingen ungdommer som vi kjenner til blir gående uten oppfølging og uten å ha noe å gjøre.

Sommerjobb for ungdom har pågått i en årrekke i Os, og ble også i 2016 en udelt positiv erfaring. Ungdommen får her verdifull jobberfaring og kunnskap om egen kommune som fremtidig arbeidssted. Som eksempel ser vi at søkere til ordinære sommerjobber er svært god og flere har erfaring fra sommerjobb for ungdom.

Arbeid gir bedre helse og livskvalitet. NAV Os har i 2017 veiledet mange over i tiltak, jobb og skole. Å motivere det enkelte menneske til å ta ansvar for eget liv og balansere ønsker og rettigheter opp mot plikter og fremtidige muligheter, er en utfordrende oppgave. Endrings- og motivasjonsarbeid krever tett oppfølging. Vi må kunne veilede brukerne, stille tydelige krav og vi må mestre å bruke skjønn på en god måte.

Saksbehandlerne deltar i fylkesmannens opplæring og NAV stat sin opplæring i for hold til sosialtjenesteloven, rus, gjeldsrådgivning, veiledning for ytterligere å bli bedre i møte med den enkelte bruker.

Det er i 2017 vedtatt politisk et vertskommunesamarbeid for NAV med Røros og Holtålen. Kommuner, Dette vil ta mye fokus i 2018, hvor vi må sørge for at våre innbyggere får like gode om ikke bedre tjenester fra NAV som de fikk i 2017.

Målekort sosiale tjenester/NAV

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Lands-gjennomsnitt 2017
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukerperspektivet				
		Fornøyd med service helhetlig sett	4,8	4,7	x	x
		Tillit til Navs arbeid	4,3	4,8	x	x
		Blir møtt med respekt	4,7	4,5	x	x
		Brukermedvirkning	5,1	Ikke med i brukerundersøkelsen 2016	x	x
	Målt kvalitet	Brukerperspektivet				
		Antall deltakere i kvalifiseringsprogram	1	0	0	x
		Antall langtidsmottakere (over 26 uker) med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt	2	5	4	x
		Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp under 25 år	15	11	7	x
		Samlet antall sosialhjelpsmottakere	15	51	46	x
		Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid eller utdanning	66 %	68 %	72%	
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeiderperspektivet				
		Kunnskap, identitet og omdømme	4,3	3,84	4,02	x
		Medarbeiderenergi	4,1	3,8	3,7	x
		Sikkerhet / forbedring		3,68	3,82	x
	Målt kvalitet					
		Andel ansatte med gjennomført medarbeidersamtale dokumentert i kompetanse@NAV(akkumulert pr. kalenderår)	100 %	100 %	100%	x
		Sykefravær for kommunalt ansatte sum av legemeldt og egenmeldt fravær)	0,6 %	8,9 %	6,6 %	x

Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	109,83 %	102,98 %	119,4%	x
		Inntekt i forhold til budsjett	123,50 %	96,06 %	550,09%	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	99,60 %	107,08 %	85,84%	x

Omsorgstjenester

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	44,01 mill	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter:</i>	43,07 mill	Vigdis Øvergård

Omsorgstjenesten består av:

- Tjenester for funksjonshemmede
- Hjemmetjenester og hjemmehjelp
- Institusjonstjenester
- Sundmoen bofellesskap

Nøkkeltall for enheten

	2015	2016	2017
Fast ansatte	99	91	95
Faste årsverk	77,3	80,1	82,5
Sykefravær	7,9 %	7,8 %	7,6 %
<i>Andre nøkkeltall om enheten:</i>			
Sykehjem			
Antall korttidsdøgn	1113	1115	2244
Antall personer på langtids plass	29	27	29
Hjemmetjeneste			
Antall brukere, hjemmehjelp	33	32	31
Antall brukere, hjemmesykepleien	91	89	107
Inn på Tunet, antall brukere med plass	10	10	11
TFF			
Antall brukere av Kopparleden	8	8	7
Antall barn med støtteiltak (avlastning, støttekt., p.koor. ol)	15	23	
Antall brukere med PU diagnose	17	16	17
Sundmoen bofellesskap			
Antall brukere av tilbudet	6	10	5
Antall døgn i treningsleilighet	304	304	365

Sykefravær:

Sykefraværspersent for 2017 ble på 7,6 % som er en liten nedgang på 0,2 % fra 2016.

Første del av 2017 falt det bort mang beboere ved sykehjemmet, dette medførte at vi stengte korttidsplassene på Svingen. Trykket på hjemmetjenesten økte noe ved dette, bemanningen på Svingen reduserte vi ved å ta bort alle vakter på dag, men flyttet vakta på kveld ut i hjemmetjenesten. Dette har fungert tilfredsstillende utover i hele 2017. Dette er en av årsakene til overskuddet for omsorg for 2017. H er ser vi viktigheten av å ha fleksible tjenester som lett kan endres ved etterspørsel og behov.

Sykefravær på 7,6 % koster penger.

Økonomisk resultat

Tjenesten hadde et samlet underforbruk på kr. 937 155. Lukking av Svingen, større refusjon på ressurskrevende brukere, pluss prosjektmidler til Inn på tunet utgjorde at vi kom i pluss ved årets slutt.

Tjenestetype	2015	2016	2017
Korttidsopphold (inkl.avlastning), Verjåtunet	1481 døgn	1251 døgn	2244 døgn
Antall pasienter på langtids plass:	29 personer, 10 tildelt i 2015	27 personer, 4 tildelt i 2016 Snittalder 87, 7 over 90 år	29 personer, 9 tildelt i 2017. Snittalder 88, 15 over 90 år
Hjemmesykepleie:	99 personer, snittalder 77	89 personer, sn.alder. 79 år, 22 over 90 år	107 personer, sn.alder 78. 23 over 90 år
Hjemmehjelp:	37 personer, snittalder 81	32 personer, sn.alder. 81 år, 9 over 90 år	31 personer, sn.alder 82. 9 over 90 år
Trygghetsalarm:	67 personer	63 personer	70 personer
Matombrining	47 personer	46 personer	42 personer
Inn på tunet, 1-2 d/uke	13 personer	10 personer, sn.alder 86 år, 2 over 90 år	11 personer, sn.alder 86 år, 2 over 90 år
Kommunale leiligheter for eldre på Nørnesjordet (partall nr. 10-18)	12 beboere	14 personer	18 personer (+ 2 tildelt i Osheimen)
Boveiledning (praktisk bistand opplæring)	13 personer	15 personer	15 personer
Barnebolig/barneavlastning	3 personer	4 personer	2 personer
Avlastning for barn fra annen kommune	4 personer	4 personer	3 personer
Dagsenter for funksjonshemmede 1-3 dager/uke	6 stk, hvorav 1 person fra annen kommune	7 stk, hvorav 1 person fra annen kommune	7 stk, hvorav 1 person fra annen kommune
Støttekontakt fra Omsorgstjenesten	16 personer	16 personer	16 personer
Omsorgslønn	2 personer	2 personer	2 personer
Ergoterapeut	39,5 brukere pr. mnd i snitt	39,4 brukere pr. mnd i snitt	42,3 brukere pr. mnd i snitt

Omsorgsstatistikk 2015 – 2017

Ressurskrevende med spesielle behov.

Brukere og tjenester

Hjemmetjenesten:

Hjemmetjenesten innbefatter funksjonene:

- a. hjemmesykepleie
- b. hjemmehjelp
- c. Ergoterapitjeneste
- d. Inn på tunet 2d/uke

Hjemmesykepleie:

Pleie/omsorg/medisinsk tilsyn/hverdagsrehabilitering /sosial kontakt, trygghetsalarm.

Ytes på dag og kveld alle dager, og døgntjeneste (aktiv nattevakt). Hjemmesykepleie er gratis.

Hjemme boende har tilbud om varm mat fra sykehjemmets kjøkken. Transport av varm mat skjer i regi av Os Frivillighetssentral. Lavterskeltilbudet inn på tunet har fortsatt i 2017 og vil fortsette i 2018, håper å komme i gang igjen på Verjåhagen med hukommelse stimulerende terapi HST

Hjemmehjelp:

Praktisk bistand /renhold/ innkjøp/ matstell. Ytes på dagtid hverdager, abonnementsbetaling. I gjennomsnitt gitt 1-2 t/ annenhver uke til de som har et faglig begrunnet behov. Behovet for hjemmehjelp er ikke økende ut fra de kriterier som settes for innvilgning.

Tjenester til funksjonshemmede/ Rytrøa avlastningsbolig.

- a. Barnebolig m/barn på heltid
- b. Utleie av tjenester til andre kommuner
- c. Avlastning for familier med funksjonshemmede barn 0-18 år.

Ytes til personer med bistandsbehov p.g.a. psykisk utviklingshemming el. annen funksjonshemming. Praktisk bistand/ boveiledning/ hjelp til arbeid/ aktivisering/ fritidstilbud. Kommunen hadde 6 brukere under ordningen "ressurskrevende" i 2017.

17 brukere over 16 år er registrert med diagnosen psykisk utviklingshemming.

Os kommune selger avlastningstjeneste til barn under 18 år. pr. tiden er det Røros som benytter seg av tilbudet, solgt tjenester for ca. 3,4 mill. i 2017.

Institusjonstjenesten.

Driftskapasiteten ved Verjåtunet i 2017 har vært 24 plasser.

- a. Langtidsplasser
- b. Dementplasser
- c. Avlastning/korttidsplasser/utredning

Sundmoen bofellesskap:

Bofellesskapet for yngre flyktninger ble startet opp den 01.10.11 og er organisatorisk lagt under omsorgstjenesten.

I 2017 har vi bosatt 1 nye ungdom, det har bodd 3-4 ungdommer i bofellesskapet i løpet av 2017 og 1 ungdom har egen treningsleilighet.

I 2017 har det flyttet ut 1 ungdom fra bofellesskapet. Og en har fortsatt oppfølging av bofellesskapet mens han bor i egen leilighet.

Bofellesskap legges ned over hele landet grunnet mangel på at det kommer enslige mindreårige til landet. Dette er noe vi også merker og derfor har vi ikke fått fylt opp igjen plassene som har blitt ledig. I den sammenheng har det blitt nedbemannet, vi har sluppet oppsigelser da det ikke er blitt

ansettelser etter at noen har sluttet. Denne trenden ser ut til å fortsette, i løpet av 2018 sitter vi igjen med to mindreårige på Sundmoen pluss en i leilighet. Dette vil da føre til ytterligere nedbemanning. Det jobbes videre med alternativ bruk av Sundmoen utover i 2018.

Organisering og medarbeidere

Ergoterapeut i 100 %:

Forebyggende tiltak/ behandlings-/tilretteleggingstiltak/ oppfølging/ veiledning/ informasjon/ opplæring og hverdagsrehabilitering. Konsultasjon og/eller hjemmebesøk. Alle aldersgrupper.

- Kartlegging og utredning av totalsituasjon
- Formidling og tilpasning av tekniske hjelpemidler (bevegelse, hørsel, syn og hukommelse)
- Trening i dagliglivets gjøremål/ trening i ferdigheter og hverdagsrehabilitering.
- Tilrettelegging for aktiviteter/arbeid/ miljø og bolig
- Ansvar for dataopplæring på fagprogrammet gerica, ansvaret for den daglige driften av programmet.
- Iplos/kostra registrering
- Koordinator for kommunens Rehab-team.
- Boligtilpasningsgruppa i kommunen.
- Tverrfaglig-slagteam.

Fagdekning

Vi har god fagdekning i omsorgstjenesten.

Tjenesten har hatt sykepleiestudenter og lærlinger i året som har gått. Vi prøver å ta imot så mange som mulig med tanke på rekruttering og behovet for vikarer.

Medarbeidersamtale utføres årlig med rapport til Personalkonsulent, samtalerne i 2017 ble gjennomført i grupper med gode tilbakemeldinger. Det er mulig å få enesamtaler.

Vernerunde gjennomføres 1g/år.

Fraværprosenten har ikke gått ned mye fra i fjor så vi har ikke nådd målet om å komme under 7%.

Det jobbes sammen med arbeidslivssenteret i IA-grupper for tilrettelegging av arbeidsmiljøet og utfordringer en har både faglig og miljømessig.

Konklusjoner/Utfordringer

Økende etterspørselen etter lett stelte leiligheter på Nørnes evt. sentrumsnært. Enklere å yte tjeneste så nært Verjåtunet i forskjell til lange reiser ut i bygda. Flere av leilighetene i Verjåfarene benyttes til eldre. God ressursutnyttelse. I den sammenheng er det i løpet av 2017 utarbeidet en helse- og omsorgsplan gjennom et treparts samarbeid, planen er nå ute til høring. Den omhandler blant annet planer om åtte nye omsorgsboliger i nær tilknytning til sykehjemmet. Det skal ikke være heldøgns omsorg, men serves av hjemmetjenesten. Planen inneholder også vurderinger av den gamle delen av sykehjemmet og behovet for restaurering av denne. Et tredje punkt i planen som er vektlagt er utviklingen og bruken av velferdsteknologi innen pleie- og omsorgstjenesten, pr. i dag er vi med Røros og Holtålen i et utviklingsprosjekt som skal ta for seg dette tema utover i 2018.

Vi har også behov for omsorgsbolig til yngre funksjonshemmede i nær fremtid, 1-2 stykker.

Ressursstyringsprogrammet GAT håndterer turnuser, vakter og fravær styres gjennom programmet.

Virksomhetene i omsorg samarbeider mer og mer om personal ressursen og oppgavene til det beste for tjenestene vi skal yte til befolkningen i Os kommune. Alle får en bedre forståelse og respekt for hverandres arbeidsplass.

Gjennom 2017 har plasser på IMA ved Røros nye sykehus også blitt benyttet. Det er fortsatt viktig å benytte plassene på sykehjemmet på best mulig måte med tanke på hele omsorgstjenesten. Tidlig utskriving fra sykehus og pasienter med sammensatte diagnoser fører med seg behov for medisinsk oppfølging, behandling og rehabilitering i sykehjem. Sykehjemmet innehar god kompetanse til å takle utfordringene på det nivået som har vært til nå. Vi ser samtidig at det blir større utfordring med å få tak på sykepleierkompetanse i deltids stillinger og i vikariater. Her jobbes det med en rekrutteringspakke, samtidig som vi har stilt oss disponible for traini stilling i samarbeid med de øvrige kommunene i fjellregionen.

Det oppleves at pasientene skrives ut tidligere fra helseforetakene og da trenger en god kompetanse både i sykehjem og hjemme.

Vi har ikke aktiv sykepleie bemanning på natt enda, dette har vært jobbet med gjennom 2017 så vi håper på oppstart i løpet av 2018. Vi ønsker oss økte ressurs innen ergoterapi da mye av ergoterapiressursen går til tjenesten for funksjonshemmede barn, hjelpemidler og drift av rehabiliteringsteamet. Samhandlingsreformen maner også til forebygging og større fokus på hverdagsrehabilitering å bo lengre hjemme. Dette medfører et større behov for ergoterapitjeneste ut i hjemmetjenesten for å kunne planlegge og drive aktiv rehabilitering og forebygging i hjemmet.

Vi ser mot en spennende tid i omsorgstjenesten med mange spennende og utfordrende oppgaver vi skal løse til det beste for innbyggerne i Os kommune og i samhandling med andre kommuner.

Fokus- områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Lands- gjennomsnitt 2017
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet – Sykehjem, pårørende (skala 1-6)				
		Resultat for brukeren	x	x	x	x
		Respektfull behandling	x	x	x	x
		Informasjon	x	x	x	x
		Helhetsvurdering	x	x	x	x
		Brukertilfredshet – Sykehjem, beboere				
		Antall avslag på korttids- og langtids plass	7	1	x	x
Medarbeidere	Målt kvalitet	Medarbeidertilfredshet Sykehjem (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,1	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	3,7	x
		Rolleklarhet	x	x	4,1	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,1	x
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet – Hjemmetjenesten, (skala 1-6)				
		Resultat for brukeren	5,1	x	x	x

		Tilgjengelighet	5	x	x	x
		Respektfull behandling	4,7	x	x	x
		Brukermedvirkning	4,1	x	x	x
		Brukertilfredshet – Hjemmetjenesten				
		Antall klagesaker	5	0	x	x
		Antall oppringinger trygghetsalarm pr år	1300	3200	x	x
Medarbeidere	Målt kvalitet	Medarbeidertilfredshet Hjemmetjenesten (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,3	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,5	x
		Rolleklarhet	x	x	4,3	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,3	x
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet – TFF, (skala opp til 2, omregnet fra ja/nei-svar)				
		Helhetsvurdering	x	1,2	x	x
		Trivsel	x	1,2	x	x
		Trygghet	x	1,8	x	x
		Brukermedvirkning	x	1,4	x	x
Medarbeidere	Målt kvalitet	Medarbeidertilfredshet TFF (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,1	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,4	x
		Rolleklarhet	x	x	4,4	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,2	x
Medarbeidere	Målt kvalitet	Medarbeidertilfredshet Sundmoen EMA (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,5	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	4,9	x
		Rolleklarhet	x	x	4,6	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,6	x
Sykefravær totalt		Sykefravær				
		Sykefravær	7,9 %	7,8 %	7,6 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	110,30 %	109,97 %	108,98 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	123,45 %	123,84 %	130,86 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	102,91 %	101,64 %	97,87 %	x

Kultur

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	2,03 mill.	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter:</i>	2,1 mill.	Anne Kristin Rødal

Nøkkeltall for enheten

Kultur	2015	2016	2017
Fast ansatte	4	4	3
Faste årsverk	2,5	2,5	2,3
Sykefravær	3,5 %	6,2 %	4,3 %

Organisering

Kultur står for drift av Os bibliotek, Fritidsklubben, Langtjønna, Os museum og UKM. Administrativ ressurs innen Vintervukka, Hembygda, Den kulturelle spaserstokken, Nørdalen natur- og kultursti og Pilegrimsleden. Behandling av spillemiddelsøknader, samarbeid/bistand til frivillig kultur- og idrettsliv, saksbehandling. Kulturkontoret arbeidet mye med NRK Sommertoget i vårhalvåret.

Økonomi

Kultur fikk et merforbruk i 2017 på kr 70 009. Årsaken til merforbruket er for høye lønnskostnader på fritidsklubben i forhold til budsjett. I budsjettet for 2017, ble fritidsklubbens budsjett redusert med kr 200 000. Det ble gjennomført en nedbemanning hos de ansatte, dette fikk virkning først fra høsten 2017.

Administrasjon

Administrasjon ligger hos virksomhetsleder. Kultur gikk med kr.70.000 i underskudd i 2017. Grunnen til dette var at vi betalte trykking av Hembygda 2016 i 2017, samt nedskjæringer i Fritidsklubben som først får effekt i 2018. Os kommune fikk total-rangering som nr. 55 av alle norske kommuner på årets kulturindeks.

Brukere og tjenester

Os bibliotek "Bjørnsons minde":

Plasseringen på årets Kulturindeks var nr 35 – et godt resultat på landbasis. Os bibliotek er et kombinert skole- og folkebibliotek. Litteraturformidling og et godt skolebibliotek er prioritert. Biblioteket tilbyr bøker, film, lydbøker, e-bøker, tidsskrifter og aviser, 4 pc til bruk for publikum, lokalsamling, Boken kommer-tjeneste, arrangementer, fjernlånstjeneste. Bistand til voksne under videreutdanning og godt utvalg for lesetrening på alle nivåer er viktig. Åpningstider: Tirsdag og torsdag 13.30-19.30, mandag og onsdag 12-15.30. I tillegg er biblioteket åpent for skolene på formiddagene.

«Nysgjerrig?»

Prosjekt «Nysgjerrig?» er et samarbeid mellom bibliotekene i Nord-Østerdal. Målet er å formidle kunnskap og forskning til barn/unge gjennom tolv lørdagsforelesninger pr år (2016 og 2017). «Nysgjerrig?» er et gratis tilbud til ca. 890 barn i aldersgruppen 8-12 år, bosatt i de deltagende kommunene. Arrangementsserien holder et høyt faglig nivå, er skreddersydd for målgruppen og dekket i 2017 temaene dyregraver, programmering, sjokoladens historie, bio-økonomi, oppfinnelser, moskus, matematikk, kroppen, vulkaner, dinosaurer og geologi.

Prosjektet er støttet av Nasjonalbiblioteket og Hedmark fylkeskommune, og avsluttes høsten 2018.

Skolebiblioteket:

Dalsbygda (organisatorisk under Dalsbygda skole): Skolebibliotekar i 12 % stilling. Utlån, bokprat og klassebesøk. Kun kulturfondbøker – biblioteket har ikke eget budsjett.

Utlånet er høyt og gjennomsnitt utlån pr elev er ca. 15 pr skoleår.

Os: Småtrinnet har ukentlige besøk med høytlesing, bokprat, egentid og lån. Mellom/u-trinn har besøk med lån og veiledning og bokprat for noen klasser. Alle klasser får fjernlån, depoter på fremmedspråk mm.

Arrangementer:

Bokuka 2017 med forfatterbesøk av Linn T Sunne, bokprat, folk i uniform leser (Ramlos), Kirsti Sæter og Tollef Østvang. Forfatterbesøk for 5.-7. trinn Audhild Solberg. Forfatterbesøk av Ina V Steinmann for 1.-4. trinn i Litteraturfest Røros. Skrivekurs med Marianne Kaurin i ungdomstrinnets kulturuke.

Sommerles: Stor lesekampanje for alle barn juni – september. Pulverheksa-forestilling i mai kick-off og avslutningsfest med trylleshows i september.

Forfatterbesøk av Hanna Blixt og Christian Marstrander i Litteraturfest Røros.

Arrangementer ved biblioteket

Bokbad med Helene Guåker, 25. januar

Kølbrenningas historie ved Asbjørn Ryen, 11. februar

Nysgjerrig-arrangement – Kroppen med Line Jansrud

Nysgjerrig – Bioøkonomi med Halvor Hektoen 16. september

Politikk, 50-tallet og andre eventyr med Rune Gerhardsen, 18. oktober

Bokbad med Jørgen Norheim

Eilert Sundt-kveld, 8. november

På flukt med Ragnar Kokkvold og Jens Nyplass

Utlånet er ganske stabilt nå.

Totalt utlån: 15855, dvs. 8 utlån pr innb. (landsgj.sn. er ca. 5).

Utlån barn: 8106, dvs. 30 utlån pr barn.

Os museum

Os museum er Oddentunet, Håmmåvoll stasjon, Narbuvoll gamle skole, Brofossen kraftstasjon og Kverna i Narjordet. Os museum er en del av Anno museum. Ny samarbeidsavtale med Anno vedtatt januar 2017. Os kommune har også overtatt aksje i Stiftelsen Musea i Nord-Østerdal

Oddentunet hadde åpent to helger i juli. Ca. 83 besøkende inkludert Håndverksdager i samarbeid med Rørosmuseet. Sønvisfestivalen var ikke på Oddentunet i år. Årsmøte i museumsstyre og dugnad med Narjordet vel i juni.. Musea i Nord-Østerdal er ikke ferdige med uthus-taket, men nytt alarm- og sikringssystem mot brann og innbrudd er installert. Åpen dag på Håmmåvoll 15. juli med 60 besøkende, og 10 besøkende på Narbuvoll gamle skole. Besøkstallet på Os museum var til sammen 154.

Idrett og friluftsliv

Kommunens bidrag er samarbeid med Idrettsrådet, spillemiddelsøknader og andre tilskudd, vedlikehold/drift Langtjønna, utvikling/vedlikehold Pilgrimsleden.

Os fritidsklubb

Åpningstider: Mandag og torsdag kl. 18-22 i skoleåret. Besøk: 10-20 ungdommer pr kveld På grunn av budsjettreduksjon ble stillingsstørrelsen redusert fra 50 % til 20% fra og med høsten 2017.

Samarbeidet med klubbene i Røros og Holtålen fortsetter. De har hatt 3-4 arrangementer sammen: Spillkvelder, paintball, sumo og konserter. Mye av dette er finansert ved omsøkte midler. Kontinuerlig jobbing med eierskap og ansvar er nødvendig for et godt miljø. Klubben har på plass eget styre, klubbregler osv. Brukerundersøkelse ble gjennomført i 2017 med meget bra score på alle områder.

UKM

Ungdommens kulturmønstring ble arrangert i Vintervukku for første gang, og med to kvelder: UKM kunst-vernissage og UKM forestilling. Dette var vellykka og fikk mer fokus på kunsten. Med 115 deltagere er Os den kommunen i Hedmark med flest deltagere i forhold til folketall. UKM organiseres og arrangeres av Kulturskolen og kulturkontoret, med ungdommer som arrangører. UKM er kanskje den viktigste kulturelle arenaen for ungdom, og vi ønsker å videreutvikle konseptet.

Den kulturelle spaserstokken

Os kommune fikk tildelt kr 28.486,-.

Arbeidsgruppa for Spaserstokken består av representanter for Eldrerådet, Pensjonistforeninga, Frivilligsentralen, omsorgstjenesten og kultursjef.

Arrangementer i 2017: 10 arrangementer med diverse artister på Veråtunet, grendatreff i Solvang med Roar B. Drøyvoll, sommerfest Verjåtunet og Eldredagen med konsert med Gro Kjelleberg Solli. Os bibliotek: «De gode ord i toner», foredrag med Rune Gerhardsen, bokbad med Øyvind Norheim, «På flukt» med Ragnar Kokkvoll og Jens Nyplass.

Interkommunale tiltak/samarbeid m.m.

Tjenesten bidrar økonomisk til, og mottar tjenester fra bl.a. Nord-Østerdalsmuseet, Nord-Østerdal Musiker, Hedmark musikk og Teater i fjellregionen.

Organisering og medarbeidere

Kultursjef 50 %, biblioteksjef 50 %. Bibliotekar 88 %, Klubbleder 30 %, UKM kjøpes ca. 20 % stilling fra Os kulturskole. Timebasert guiding museum og oppsyn Langtjønna.

Lokalsamfunnsutviklinger

Gode tjenester innen kultur og idrett er svært viktig i et samfunn som satser på utvikling, tilflytting, trivsel og et skapende miljø. Årets store arrangementer viser hvor viktig det er både å ha, bruke og utvikle dugnadsinnsats og lokal kompetanse og kreativitet, og hvor viktige ressurser dette er i lokalsamfunnet.

Målekort kultur

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	2017 Lands gjennomsnitt
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet – bibliotek (skala 1-6)				
		Åpningstider	x	5,1	x	x
		Lokaler (tilgjengelighet, finne fram)	x	5,2	x	x
		Service, få riktig svar/hjelp	x	5,6	x	x
		Synlighet, info om tilbud, media, skilting	x	5,2	x	x
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet - Bibliotek				
		Utlån pr innbygger	8	8	8	x
		Utlån pr barn	26	30	30	x
		Besøk pr innbygger	4,6	4,5	4,5	x
		Antall arrangementer	17	16	20	x
		Antall klassebesøk	Ca 200	Ca 200	Ca 250	x
		Faglig kvalitet - Fritidsklubben				
		Besøk pr mnd	160	112	130	x
		Egne arrangementer temakvelder	3	1	2	x
		Arrangementer og tiltak sammen med andre	ca 5	4	4	x
Med-arbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10- faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	x	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	x	x
		Rolleklarhet	x	x	x	x
	Målt kvalitet	Helhetsvurdering	x	x	x	x
		Sykefravær				
Økonomi	Målt kvalitet	Sykefravær	3,5 %	6,2 %	4,3 %	x
		Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	155,07 %	218,85 %	180,98 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	617,31 %	864,22 %	727,37 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	88,66 %	92,69 %	103,45 %	x

Kommunalteknikk og Plan

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	10,99 mill.	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter:</i>	10,02 mill.	Inge Ryen

Nøkkeltall for enheten

Kommunalteknikk, plan, byggesak, geodata, brannmannskap.	2015	2016	2017
Fast ansatte (vikarer med st..% + faste)	31	33	28
Faste årsverk	13,4	12,4	9,8
Sykefraværet inkl. landbruk tom. 2016	4,6 %	4,9 %	1,9 %

Ansvar Teknisk, Plan, Brann

- Vann, avløp, septikk, renovasjon, veier, gatelys og grøntområder.
- Drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens bygninger og eiendom.
- Brannberedskap og feiing.
- Matrikkel, kart, GIS, oppmåling, byggesak, arealplanlegging og trafiksikkerhet.
- Forurensning og miljøvern.

Økonomi

Enheten hadde et samlet mindreforbruk i forhold til budsjett på kr 972.000,- i 2017. Det største utslaget var innen teknisk kontor, kr 951.000,-. Dette skyldes at arealplan og delpplan for Os sentrum og Hummelfjell har blitt utsatt. Dermed ble det et betydelig mindre kjøp av tjenester innen plan. På grunn av de strukturelle endringene som har blitt gjort og gjøres innen virksomheten, har vi ventet med noen ansettelser, og kjøper i stedet noen av tjenestene fra Røros kommune eller private. Det har også i 2017 vært mindre kjøp av tjenester for å erstatte vakanser og bortfall av deler av stilling, enn det som trengs for å holde tjenestene på et godt nok nivå. Dette har altså gått ut over tjenesten, spesielt innen kart og GIS.

Innen drift og vedlikehold var mindreforbruket på kr 208.000,-. Det gjorde vi med hensikt, dvs. at vi strammet inn i løpet av høsten 2017, på grunn av at vi så at det ville komme et overforbruk på drift og vedlikehold av kommunale veier. Overforbruket på kommunale veier var på kr 364.000,-. Dette skyldes relativt store utgifter på brøyting og strøing.

For selvkostområdene har vi avsatt kr 327.000,- til fond innen vann, avsatt kr 583.000,- til fond innen avløp, brukt kr 203.000,- av fond innen septikk, og avsatt kr 470.000,- til fond innen renovasjon. Innen feiing er negativ saldo på fondet økt fra kr 2.500,- til kr 14.500,-. Det ser ut til at vi må flate ut eller gå noe ned på renovasjonsgebyret framover, for ikke å få et for høyt fond, og for ikke å få for store svingninger opp og ned på gebyrnivået fra år til år. Vi må også være oppmerksom på det samme innen avløp og vann.

For øvrige kommentarer vises til kapittel "Økonomisk analyse".

Organisering og medarbeidere

Vi har

- 7 vaktmestre hvorav 6 i 100 % og en i 40 % stilling. Ledende vaktmester, avdelingsingeniør/byggesaksbehandler og virksomhetsleder deler driftslederansvaret. Vaktmesterne har ansvar for drift og vedlikehold innen vann, avløp, veier, grøntarealer, gatelys, kommunale biler, hjelpemidler og kommunale bygninger med tilhørende installasjoner.
- 12 brannmannskap, inkludert 3 aspiranter. 1 av brannmannskapene er ansatt i 20 % stilling som brannmester. De andre er ansatt i 1 % stilling.
- 6 brannmannskap på bistasjonen i Tufsingdalen. Disse er også ansatt i 1 % stilling.
- 3 personer, 300 % stilling, innen byggesaksbehandling, arealplanlegging, GIS, forurensning, miljøvern/ naturforvaltning, samt forvaltning av kommunale bygninger, vann, avløp, renovasjon, veier, gatelys og grøntområder.

I tillegg har delt oppmåler/delesaksansvarlig med Tolga kommune. Han har vært ansatt i Tolga kommune, og Os har kjøpt 50 % fra Tolga kommune.

Innen kart og GIS har vi kjøpt tjenester fra Røros kommune, og til byggesaksbehandling har vi kjøpt tjenester fra et privat firma.

Vi har også hatt personer inne på tiltak via NAV i løpet av året.

Pga. retaksering i hele kommunen for nytt eiendomsskattegrunnlag, er det kjøpt tjenester for ca 80 % stilling gjennom 2017. Herunder også en Matrikkelgjennomgang etter feil. Noe tid er også medgått til opplæring av ny sekretær for sakkyndig nemnd. Sakkyndig nemnd har gjennomført 14 møter i løpet av året og gjort takstvedtak på den enkelte eiendom i kommunen.

Vi har felles brannledelse med Røros, Holtålen og Tydal og har egen slokkeavtale med Røros.

Felles landbruksavdeling er etablert fra 01.01.2017. Os kommune er vertskommune. Det har vært noe ekstra arbeid i forbindelse med denne etableringen også for oss på teknisk. Blant annet har virksomhetsleder teknisk hatt økonomi- og personalansvar for landbruksavdelingen fram til 01.04.2017.

Vi er fremdeles inne i store endringer i virksomheten, med en noe uavklart situasjon vedr. fremtidig felles interkommunal avdeling innen byggesak, plan og Geodata.

Brukere og tjenester

Drift og vedlikehold

Fordelen med at alt innen vedlikehold og drift av kommunale bygg ligger på ett ansvar er fortsatt større enn ulempene. Det er blant annet lettere å holde oversikten ved de prioriteringene som må gjøres. Samtidig kan det føre til økt avstand og mindre kommunikasjon mellom brukerne/tjenestene i kommunen og driftspersonalet. Det er derfor viktig med brukermøter/oppfølgingsmøter mellom driftspersonell og virksomhetsledere og avdelingsledere, spesielt på de største virksomhetene.

Forvaltning

I 2016 ble det vedtatt 1 reguleringsplan i Os kommune.

Det ble behandlet:

69 byggesaker og 32 delesaker etter plan- og bygningsloven,

Investeringsprosjekter

Det er teknisk som har prosjektlederansvar for større utbygginger. De største prosjektene i 2017 har vært ferdigstillelse av den nye barnehagen med ny adkomst, ferdigstillelse Hummelfjellvegen Nedre, oppgradering av kommunale veger og plasser og ENØK tiltak.

Barnehagen ble ferdigstilt til nytt barnehageår i august. Sen vår og mye treg gjorde at utomhus og lekeareal ble utført i løpet av sommeren. Bygningsmessige arbeider var ferdig i mai. 16. august var den offisielle åpningen og fornøyde små og store brukere kunne ta lokalene i bruk.

Hummelfjellveien ble også ferdigstilt i løpet av sommeren. Med nylagt asfalt ble dette en betydelig standardheving for fastboende og hyttebrukere i Hummelfjell. Gunstige asfaltpriser i 2017 gjorde at vi fikk oppgradert ekstra mange kommunale veier og plasser. Høsten kom litt tidlig på asfalt teamet, slik at noen gang og sykkelveier blir utført våren 2018.

Vi har utfordringer med energiforbruket på våre største anlegg. Eldre bygg og tekniske anlegg som ikke er oppdatert, fører til høyt forbruk. Det er i 2017 brukt ca. kr 750.000,- på mange små tiltak, og besparelsen ligger på ca. 40% årlig av investeringen.

Samlet forbruk for alle små og store investeringsprosjekter i regi av teknisk er ca. 19 mill.

Målekort kommunalteknikk, plan

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Lands- gjennomsnitt 2017
Brukere	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Antall innsigelser fremmet til planer etter PBL	1	0	0	x
		Andel av klagesaker hvor kommunen får medhold av Fylkesmannen (FM)	100	100	100	x
		Antall vannprøver med avvik fra krav	0	0	0	x
		Antall avløpsprøver med avvik fra krav	0	0	0	x
Med- arbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10- faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	4,4	x
		Mestringsorientert ledelse	x	x	3,8	x
		Rolleklarhet	x	x	4,5	x
		Helhetsvurdering	x	x	4,1	x
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	4,6 %	4,9 %	1,9 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	110,17 %	104,52 %	105,49 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	115,59 %	102,38 %	115,68 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	101,01 %	107,48 %	91,15 %	x

Landbruk

<i>Regulert budsjett 2017:</i>	1,6 mill.	Virksomhets leder
<i>Regnskap netto driftsutgifter 2017:</i>	1,7 mill.	Berit Bugten Østbyhaug

Nøkkeltall for enheten

Landbruk	2017
Fast ansatte	7
Faste årsverk	6,6
Sykefravær	17,6 %

Ansvar Landbruk

Landbrukskontoret er førstelinjetjenesten for nasjonal, regional og lokal landbrukspolitikk. Kommunene mottar statlig støtte for å ivareta de lovpålagte arbeidsoppgavene innenfor landbruksforvaltningen. Landbrukskontoret utfører i tillegg kommunale utviklingsoppgaver (ikke lovpålagte) for å tilrettelegge overfor etablert næringsliv og gründere for å støtte lønnsomme lokale utviklingstiltak. Bygge essensiell infrastruktur for nye ideer, ny kompetanse, samarbeidsløsninger, utvikling av nettverk og ressurstilgang.

Kommunenes hovedområder oppgaver landbrukskontoret:

- Tilskuddsordninger; produksjonstilskudd, avløsertilskudd, RMP, OBB, SMIL, NMSK, skogfond, grøfting osv.
- Velferdsordningene; sykdomsavløsning, tidligpensjon
- Veterinærvakt
- Nydyrking; søknadsbehandling, godkjenning
- Oppgaver og støtteordninger i utvikling av tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer
- AR5, kartdata, matrikkel.
- Samhandling og nettverksarbeid med og innen næringa.
- Kommunalt planarbeid
- Initiere og delta i utviklingsprosjekter
- Forurensning og miljøvern.
- Friluftsliv, natur-, vilt- og fiskeforvaltning.
- Skogsvei, vernskog ol.
- Motorferdsel.
- Jord- og konsesjonsbehandling
- Utvalgte kulturlandskap
- Konfliktforebyggende tiltak

Med en sammenslått avdeling med flere ansatte kreves mer administrasjon og ledelse der rammer, retningslinjer, koordinering, økonomi og personal ivaretas til enhver tid.

Strategien i arbeidet på landbrukskontoret skal være basert på bærekraft og utvikling der lokale ressurser skal danne grunnlag for skaperkraft og slagkraft i landbruksnæringen. Dette skal danne grunnlaget for landbrukskontorets hovedmålsetting om å bidra til robuste landbruksbedrifter i disse kommunene.

Tiltaksplan for landbruket er et viktig verktøy for å nå dette målet på riktig måte. I dette arbeidet er det vesentlig at kontoret har søkt nyttige og sterke nettverk på området. Grunnet stor saksmengde i forvaltningsområdet har dette medført redusert utviklingsbistand og prosjektmedvirkning i dette året. Det er likevel klart å bidra noe i prosjektene konfliktforebyggende tiltak i utmarksbeite samt i Aktivt Fjellandbruk. Dette har også generert tilskuddsmidler til kontoret.

Landbrukskontoret har overtatt ansvaret for skadefellingslaget og fellesprosjektet innenfor dette fagområdet i Os. Det er vedtatt avtale som innebærer en andel på kr 30.000,- i prosjektet. Beløpet skal tas fra ansvar Rovvilt.

Økonomi

Enheten hadde et samlet overforbruk i forhold til budsjett på vel kr 101.500,- i 2017. Størst overforbruk var det innen landbrukskontoret, ca kr. 83.000,-. På ansvarsområdet rovvilt ble det et overforbruk på knappe kr 20.000,- (grunnet nytt vedtak på kr 30.000,- til prosjekt skadefellingslag).

Det ble budsjettert med knappe kr 100.000,- i husleie på landbrukskontoret. Med økt antall kontorplasser ble den på over kr 200.000,-. I den forbindelse ble det også innkjøpt en del kontorutstyr.

Kontoret hadde ved regnskapsårets start flere langtidssykmeldinger. Dette var også i oppstarten av det nye felles landbrukskontoret for Os, Rørø og Holtålen som ble virksomt fra 01.01.2017. For å kunne ta unna den saksmengden som tre kommuner hadde ved årets start samt nye saker har kontoret måtte leie inn ekstern hjelp for å løse en del av forvaltningsoppgavene. Dette har vært kompetanse og lokalkunnskap over kortere perioder.

Av de faste ansatte har det vært arbeidet ekstra mye i deler av dette året. En del av disse timene har måtte bli utbetalt i lønn. I tillegg har kontoret fom. november prøvd å ha tre dg/uke stengt for publikum for å ta unna de aktuelle saksmengdene. Denne ordningen har ikke fungert like godt som planlagt. Ulike årsaker til dette – forventninger, budskapet ikke nådd ut til alle, ansatte strekt seg langt for god service osv.

I tillegg til daglige forvaltningsoppgaver har kontoret i løpet av året fått på plass saksbehandlings- og IKT-verktøyet i alle tre kommuner, fordelt ansvarsoppgaver internt og startet relasjonsbygging til samarbeidsavdelinger internt i alle tre kommuner. Det ligger utfordringer for avdelingen i kommunenes ulike rutiner innenfor sakstypene, kravet til lokalkunnskap for hele området, to fylker med ulike strategier og det å kunne ta tak i de betydelige utviklingsmulighetene som landbruksnæringen har i disse tre kommunene.

Organisering og medarbeidere

Os kommune er vertskommunen for den felles interkommunale landbruksavdelingen. Avtalen skal sikre et forsvarlig faglig nivå, bemanning og tjenesteleveranse med hensyn til kommunenes forpliktelser og ansvar i landbruksforvaltningen og prioriterte oppgaver.

I løpet av året har det sluttet ansatte – én gått over til selvstendig næringsvirksomhet og én gått av med pensjon. Begge disse har blitt erstattet av nye medarbeidere.

Ved regnskapsårets slutt har landbrukskontoret følgende ansatte:

2 landbrukskonsulenter, 2 landbruksrådgivere, 1 skogbrukskonsulent, 1 naturforvalter og 1 virksomhetsleder.

Røros og Holtålen v/serviceavd. skal bidra med 10 % som førstelinjetjeneste for landbruksavdelingen overfor respektive brukere.

Situasjonen med mange eldre og nye saker i alle tre kommuner har streng prioritering og til tider ekstra arbeidsinnsats (timer) vært nødvendig for å kunne gjennomført de viktigste tiltakene «på veien» til målene.

Brukere og tjenester

Noen oppgaver i landbruksforvaltningen

Nydyrking:

Os - 4 saker med omsøkt og godkjent areal totalt 78 daa.

Røros – 2 saker med omsøkt areal 276 daa og godkjent areal 133 daa.

Holtålen – 2 saker med omsøkt areal 150 daa. Ingen godkjente areal.

Drenering:

Os – 6 ferdigbehandlede søknader på totalt 39 daa. Tildelt støtte på totalt kr 79.000,-.

Røros – 10 ferdigbehandlede søknader på totalt 192 daa. Tildelt støtte på totalt kr 286.250,-.

Holtålen – 5 ferdigbehandlede søknader på totalt 106 daa. Tildelt støtte på totalt kr 180.000,-.

Kommunenes SMIL-rammer er blitt tildelt i sin helhet til aktuelle tiltak i ordningen for alle tre kommunene. Følgende rammer ble tildelt til ulike tiltak i 2017:

Os – innvilga kr 455.000,-.

Røros – innvilga kr 387.000,-.

Holtålen – innvilga kr 100.000,-.

Konsesjon og plansaker:

Totalt for alle tre kommuner er 25 delingssaker, 8 omdisponeringssaker og 10 konsesjonssaker.

Avd. har deltatt i pågående arbeid med arealplan for Røros kommune.

Skogbruket:

Tall som går via skogfondssystemet i kommunen.

Os:

Planting – 240 stk, 1 daa.

Markberedning – 225 daa.

Avvirkning – 317 kbm.

Tilskudd til skogkultur i Os: kr 29.835,-

Holtålen:

Planting - 66875 stk, 412 daa.

Markberedning – 172 daa.

Ungskogpleie – 30 daa.

Avvirkning – 14330 kbm

Tilskudd til skogkultur i Holtålen: kr 137.213,-

Røros:

Planting - 3780 stk, 25 daa. Tildelt tilskudd:

Markberedning – 0 daa

Ungskogpleie – 0 daa

Avvirkning – 340 kbm (kun gran og furu i denne. I tillegg kommer en del avvirkning med leveranse av lauv også).

Tilskudd til skogkultur i Røros: kr 8.574,-

Antall søkere til produksjonstilskuddsordningen er for Os 121 brukere, Røros 72 brukere og Holtålen 71 brukere.

Det søkes om tilskudd på over 32.000 daa innmark gjennom produksjonstilskuddsordningen i Os kommune. For Røros kommune er dette over 24.000 daa innmark og for Holtålen kommune 16.450 daa innmark.

Os kommune:

Det er blitt sendt inn 5 søknader til investeringer i tradisjonelt landbruk til Innovasjon Norge. Disse har et samlet kostnadsoverslag kr 21 650 000,-. Det er totalt til disse fem søknadene blitt innvilget kr 2 310 000 og lån kr 6 800 000.

Når det gjelder tilleggsnæringer i tilknytning til landbruk er det blitt behandlet:

2 søknader om etablerertilskudd, tildelt til sammen kr 85 000,-.

2 søknader om investeringstilskudd, tildelt til sammen kr 600 000,-.

I 2017 er det blitt gjennomført periodisk ajourhold i AR5. Dette viser betydelige endringer som landbrukskontoret må gå gjennom i felt og legge inn kartteknisk. Denne jobben vil være av stor betydning for riktig grunnlag i bla. neste års produksjons- og RMP-søknader. Dette er grunneiernes verktøy i planlegging av ulike næringstiltak.

Det er utarbeidet brannkart på en stor andel av kommunens gårdsbruk.

Det er utarbeidet valdkart for elg.

Kontoret har også vært involvering i seterprosjektet, som økonomisk har blitt administrert av teknisk avd.

Tiltak for landbruk i kommunens næringsplan, Os kommune.

Strategisk næringsplan, handlingsplan for landbruk 2017 ble vedtatt 12.01 2017. Denne handlingsplanen hadde til sammen 8 definerte tiltak innen landbruk.

Det ble utbetalt kr 16 300,- i nydyrkingstilskudd fra kommunens næringsfond til gårdbrukere i Os. Det har for øvrig ikke vært prioritert å jobbe med tiltakene i planen i 2017. Det bør jobbes for å samkjøre næringsplanene for alle tre kommunene, slik at vi kan se aktuelle tiltak i sammenheng for alle tre kommuner.

Ellers har landbrukskontoret dette året arrangert eget møte om driftsutbygginger i landbruket, samt møte om ny ordning for produksjonstilskudd med inspirasjonsinnlegg. Dette har vært finansiert av prosjektet Aktivt Fjellandbruk som landbrukskontoret har prosjektleiden til.

I løpet av året har det vært dialogmøter med faglagene i Røros og Holtålen samt med veterinærene som utgjør vaktområdet Os/Tolga. Pr dd. er det Os kommune som har ansvaret for denne vaktordningen.

Utmark og beitebruk

Utmark og beitebruk i Os 2010 – 2017

Formål	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall søknader om rovdyrerstatninger	37	34	29	30	26	22	13	15
Antall erstattet	421	406	304	298	219	176	110	191
Erstatningsutbetaling i kroner	1 002 419	848 274	634 918	704 746	607 823	428 392	288 070	483 938
Forebyggende tiltak i kroner	165 120	98 392	128 243	88 696	0	0	8000	
Ekstraordinært tilsyn i kroner	10 000	0	3 000	3 000	3 000	0	0	

* Beitelag som har søkt tilskudd gjennom ordningen «Organisert Beitebruk».

Viltforvaltning

Tildelt og felt storvilt i Os 2005 - 2017

År	Rein		Hjort		Elg		Rådyr	
	tildelt	felt	tildelt	felt	tildelt	felt	tildelt	felt
2005	35	30		6	182	152	70	30
2006		31		2	190	142	70	34
2007		66	50	10	190	160	70	36
2008		103	40	5	190	154	76	21
2009	105	81	40	6	190	142	76	24
2010	77	69	40	6	200	155	90	19
2011	70	58	40	2	183	140	85	30
2012	70	53	40	6	180	136	85	32
2013	77	72	40	1	180	126	105	31
2014	82	74	36	3	165	126	85	38
2015	82	60	13	4	165	128	85	43
2016	87	68	41	1	165	139	60*	67
2017	70	55	15	0	165	141	0*	70*

* 2016 - 60 dyr tildelt, i tillegg har ett område kvotefri jakt.

* 2017 – Kvotefri rådyrjakt hele kommunen – ca. antall felte dyr

Målekort landbruk

Fokus-områder		Måleindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Lands-gjennomsnitt 2017
Brukere	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Antall dekar nydyrket areal	334	188	78	x
		Andel av klagesaker hvor kommunen får medhold av Fylkesmannen (FM)	100 %	100 %	100 %	x
Med-arbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 1-5) 10-Faktor				
		Bruk av kompetanse	x	x	3,4	3,8
		Mestringsorientert ledelse	x	x	2,7	3,3
		Rolleklarhet	x	x	3,5	3,9
		Helhetsvurdering	x	x	3,7	4,2
	Målt kvalitet	Sykefravær				
		Sykefravær	x	x	17,6 %	x
Økonomi	Målt kvalitet	Forsvarlig utgiftsnivå				
		Utgift i forhold til budsjett	119,60 %	110,17 %	104,52 %	x
		Inntekt i forhold til budsjett	118,40 %	115,59 %	102,38 %	x
		Årsresultat i forhold til budsjett	121,90 %	101,01 %	107,48 %	x